

Vjesnik Вісник

Broj 98, 1/2025. / Номер 98, 1/2025.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

Я співаю про тебе, прекрасна країно,
де хлібами духмяними вкриті поля,
і про шлях твій до волі, моя Україно,
незалежна та славна слов'янська земля!

O tebi ja pjevam, prekrasna zemljo,
gdje su polja pokrivena mirisnim kruhom,
i o tvom putu do slobode, moja Ukrajino,
neovisna i slavna zemljo slavenska!

22 СІЧНЯ – ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Ми всі - одна сім'я,
Єдина ми родина,
Мільйони різних «Я»,
А разом - *Україна.*

22 січня Україна святкує День Соборності. Це день, що символізує нашу єдність. Нехай українці збережуть силу духу, віру, бадьорість та оптимізм. Нехай у кожній родині панує мир і спокій, любов і взаєморозуміння. Віримо в ЗСУ і майбутнє рідної країни!

Україно, соборна державо,
Сонценосна колиско моя.
Ще не вмерла й не вмере твоя слава,
Завойована в чесних боях!

Велична і свята, моя ти Україно,
Лише тобі карать нас і судить.
Нам берегти тебе, Соборну і єдину,
І нам твою історію творить!

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин
Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк
Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:
Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Олеся Рагуз

Uredništvo:
Boris Graljuk, Nikola Zastrizni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Raguz
Лектор хорватської мови: Нівес Романек
Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek
Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш
Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ: ДАТА, ІСТОРІЯ, СИМВОЛИ ТА ТРАДИЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СВЯТА
- 5 DAN SOBORNOSTI (JEDINSTVA) UKRAJINE: DATUM, POVIJEST, SIMBOLI I TRADICIJE NACIONALNOG BLAGDANA
- 7 СОБОРНІСТЬ У КОЖНОМУ...
- 7 JEDINSTVO – U SVAKOME...
- 8 STAND WITH UKRAINE 2025: СКУ ОГОВОШУЄ ГЛОБАЛЬНУ КАМПАНІЮ ДО ТРЕТЬОГО РОКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ
- 9 ПЕРШИЙ ХОРВАТСЬКИЙ МУЗЕЙ З УКРАЇНСЬКИМ АУДІОГІДОМ
- 10 PREDSTAVNICA UKRAJINSKE NACIONALNE MANJINE VSŽ DAJE PODRŠKU DJECI U OČUVANJU SVOJIH KORIJENA
- 11 ЩО ТАКЕ «КНИГА ТА ЯК НЕЮ СКОРИСТАТИСЯ?
- 11 ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD „IVAN FRANKO“ VUKOVAR
- 12 DRŽANA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK

Vijesti iz Ukrajine

- 14 ППО Й ДОСТАТНЯ КІЛЬКІСТЬ ПРОТИРАКЕТ – ЦЕ ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА НАБЛИЖЕННЯ МИРУ – ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА

Hrvatska za Ukrajinu

- 15 PLENKOVIĆ I ŠMIHAL: UKRAJINA BRANI I EUROPSKE VRIJEDNOSTI I EUROPSKU SLOBODU, A MIR MORA BITI PRAVEDAN I TRAJAN

Djelatnost naših društava

- 17 „BOŽIĆNI KONCERT“ U KANIŽI
- 18 U RIJECI USPJEŠNO ODRŽAN IV. MEĐUNARODNI FESTIVAL „ŠČEDRYK“
- 19 У СЛАВОНСЬКОМУ БРОДІ ВІДБУВСЯ V ОГЛЯД ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ
- 20 KULTURNA I DOBROTVORNA MANIFESTACIJA U SLAVONSKOM BRODU „BAL“ 2025.
- 22 LJEPOTA RAZLIČITOSTI: IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI U VUKOVARU
- 23 АНДРІЙ ЛЮБКА ПРО РЕНЕСАНС УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПІД ЧАС ВЕЛИКОЇ ТРАГЕДІЇ
- 25 ОСОБЛИВИЙ ВЕЧІР З ГАННОЮ ОСАДКО
- 26 У СПЛІТІ ВІДБУЛОСЯ ЯСКРАВЕ СВЯТКУВАННЯ «РІЗДВА В УКРАЇНІ»
- 27 У СПЛІТІ ВІДБУЛАСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОГО ПОСІБНИКА З ВИВЧЕННЯ ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛЯРІВ
- 27 СВЯТО ДЛЯ ДІТЕЙ У СПЛІТІ
- 28 РІЗДВЯНА КАЗКА В ОСІЕКУ
- 29 U SLAVONSKOM BRODU DJECA KOLJADUVALA I OVE GODINE
- 30 DOBROTVORNI MALONOGOMETNI TURNIR „KOLONIJA“ U SLAVONSKOM BRODU
- 31 ADVENT U PETROVCIMA: BLAGDAN JEDINSTVA I TRADICIJE
- 31 „BOŽIĆ U SRAČINCU“

Povijesne ličnosti Ukrajine

- 32 ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО: «Я – УКРАЇНЕЦЬ! ОЦЕ І ВСЯ МОЯ АВТОБІОГРАФІЯ!»

NA NASLOVNOJ STRANICI: 22 siječnja - Dan sobornosti (jedinstva) Ukrajine

NA ZADNJOJ STRANICI: V. smotra pjevačkih zborova u Slavonskom Brodu

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ: ДАТА, ІСТОРІЯ, СИМВОЛИ ТА ТРАДИЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СВЯТА

Кожного року 22 січня, Україна відзначає День Соборності. Це свято символізує єдність українських земель і нагадує про вагомий історичний подію – проголошення Акта Злуки між Українською Народною Республікою (УНР) та Західноукраїнською Народною Республікою (ЗУНР).

У 2025 році цей день відзначили в умовах, що зберігають певні обмеження через безпекову ситуацію в країні, однак українці вкотре виявляють своє прагнення до єднання.

День Соборності. Історія свята

22 січня 1918 року четвертим Універсалом Центральною Радою було проголошено, що Україна стала незалежною державою. А наприкінці року, після падіння Австро-Угорської імперії та успішного Листопадового зриву, коли українські війська витіснили поляків із Східної Галичини, 9 листопада 1918 Українська Національна Рада затвердила Західноукраїнську Народну Республіку (ЗУНР).

Розмови про об'єднання двох частин однієї країни розпочалися ще у жовтні 1918 року, і 22 січня 1919 року було підписано Акт злуки Української Народної Республіки (УНР) та Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР). Тобто за документом ці дві частини об'єднувалися в одну, щоб створити єдину державу. Назвали його просто «Акт Злуки». Понад 100 років назад дві українські республіки – УНР та ЗУНР стали однією державою.

Що згадували очевидці

Події 22 січня 1919 року у Києві на власні очі бачили тисячі українців. Їхні спогади у невеличкій статті зібрав професор Левко Лукасевич. Ось яким запам'ятався перший День Соборності киянам.

«Стоїть морозний день, дерева покриті інеем. З самого ранку місто набуло урочистого вигляду. Будинки прикрашено національними прапорами й транспарантами. На балконах вивішено килими й полотна з яскравими українськими малюнками. З-поміж них вирізняється дім, у котрім розміщена центральна контора телеграфу та будинок київського губерніального земства. На балконах цих будинків стоять портрети й погруддя Шевченка, прибрані національними стрічками й прапорами. Тріумфальну арку при вході з Володимирської вулиці на Софійську площу, було прикрашено зверху і з боків старовинними гербами України й Галичини. По всій площі було прибито до стовпів різні герби українських губерній та плакати. Із численних присутніх делегацій першими прийшли працівники залізниць із великим національним прапором, на якому було написано: «Слава українським Героям!».

Опісля почали приходити делегації від окремих міністерств та інших установ, хресні ходи з усіх київських церков. О 12 годині проти Софійського собору стають в колони члени Трудового Конгресу на чолі з тимчасовою колегією, делегація від Галичини й Буковини, старшини українських галицьких полків, що перебувають у Києві і члени Національного Українського Союзу.

Військовий оркестр грає національний гімн. Наступає найурочистіший момент свята.

Ставши обличчям до членів Директорії державний секретар, др. Л. Цегельський оповіщає таку грамоту Української Національної Ради про о'єднання Західної Української Республіки з Великою Східною Україною: «Українська Національна Рада, виконуючи право самоозначення Українського Народу, проголошує торжественно з'єднання з нинішнім днем ЗУНР з УНР в одну одноцілну, суверенну Народну Республіку».

За часів радянського тоталітарного режиму проголошення незалежності УНР і День Соборності не відзначалися. Зі встановленням радянської влади всі українські свята були витіснені з суспільного дискурсу. Пам'ять про об'єднання УНР і ЗУНР зберігали мешканці заходу України й українська політична еміграція в країнах Західної Європи і США. 22 січня там урочисто відзначали свято незалежності та соборності Української держави.

Коли встановили День Соборності України

На державному рівні це свято запровадили у 1999 році. Тодішній Президент України Леонід Кучма видав відповідний Указ. Однак 30 грудня 2011 року Віктор Януко-

вич скасував День Соборності України, змінивши його назву на День Соборності та Свободи України. Втім, вже у листопаді 2014 року п'ятий президент України Петро Порошенко повернув День Соборності України.

Традиції й символи Дня Соборності

Головна традиція в День Соборності – це живий ланцюг, який українці вибудовують, символізуючи об'єднання українських земель і державну єдність. Історія цієї традиції починається в 1990 році – тоді живий ланцюг простягнувся з Києва до Львова та Івано-Франківська, Стрия, Тернополя, Житомира та Рівного.

Яку пісню вважають символом соборності України

Одним із культурних символів є пісня «За Україну», яка стала виразником ідеї соборності. Пісня за віршами українського поета Миколи Вороного, що були опубліковані

на початку 1917 року. Пісня швидко поширилася серед січових стрільців, вже наприкінці року її співало українське військо не лише на Галичині, а й по всій Україні.

Цьогоріч святкування в Україні відбулося з урахуванням безпекових обмежень. Влада закликала українців брати участь у заходах відповідально, зокрема дистанційно долучатися до онлайн-стрімів урочистостей.

*Іванна Гончар
glavcom.ua, 22 січня 2025 року*

Під час проголошення Акту Злуки українських земель на Софійській площі в Києві. 22 січня 1919 року. Фото зроблено з дзвіниці Софійського собору

DAN SOBORNOSTI (JEDINSTVA) UKRAJINE: DATUM, POVIJEST, SIMBOLI I TRADICIJE NACIONALNOG BLAGDANA

Svake godine 22. siječnja Ukrajina slavi Dan sobornosti (jedinstva). Ovaj blagdan simbolizira jedinstvo ukrajinskih zemalja i podsjeća na važan povijesni događaj – proglašenje Akta ujedinjenja Ukrajinske Narodne Republike (UNR) i Zapadnoukrajinske Narodne Republike (ZUNR).

U 2025. godini ovaj se dan slavio pod uvjetima koji zadržavaju određena ograničenja zbog sigurnosne situacije u zemlji, no Ukrajinci su još jednom pokazali želju za jedinstvom.

Dan sobornosti. Povijest blagdana

22. siječnja 1918. četvrti Univerzal Centralne Rade proglasio je da je Ukrajina postala neovisna država. A krajem godine, nakon pada Austro-Ugarskog Carstva i uspješnog puča u studenom, kada su ukrajinske trupe potisnule Poljake iz istočne Galicije, 9. studenog 1918. godine, Ukrajinsko nacionalno vijeće odobrilo je Zapadnoukrajinsku Narodnu Republiku (ZUNR).

Razgovori o ujedinjenju dvaju dijelova jedne zemlje počeli su još u listopadu 1918., a 22. siječnja 1919. potpisan je Akt o ujedinjenju Ukrajinske Narodne Republike (UNR) i Zapadnoukrajinske Narodne Republike (ZUNR). Prema dokumentu, ova dva dijela su ujedinjena u jedan kako bi se stvorila jedinstvena država. Nazvali su ga jednostavno "Akt Zluke" (Akt Ujedinjenja) Prije više od 100 godina dvije ukrajinske republike – UNR i ZUNR postale su jedna država.

Što su spominjali očevici

Tisuće Ukrajinaca svjedočili su događajima od 22. siječnja 1919. u Kyjivu.

Profesor Levko Lukasevyč skupio je i napisao njihova sjećanja u kratkom članku. Tako je prvi Dan sobornosti ostao u sjećanju Kyjivljana.

"Mraz je, drveće je prekriveno injem. Od samog jutra grad je poprimio svečani izgled. Kuće su okićene nacionalnim zastavama i transparentima. Na balkonima su obješeni tepisi i platna sa svijetlim ukrajinskim crtežima. Među njima se ističe kuća u kojoj se nalazi središnji ured telegrafa i zgrada Kyjivskog gubernijskog zemstva. Na balkonima ovih zgrada nalaze se portreti i biste Ševčenka, ukrašeni nacionalnim vrpčama i zastavama.

Trijumfalni luk na ulazu iz Volodimirske ulice na Sofijski trg bio je ukrašen odozgo i sa strane starim grbovima Ukrajine i Halyčyny (Galicije). Razni grbovi ukrajinskih pokrajina i plakati bili su pribijeni na stupove po cijelom trgu. Od brojnih prisutnih delegacija prvi su stigli željezničari s velikom državnom zastavom na kojoj je pisalo: "Slava ukrajinskim Herojima!".

Kasnije su počela pristizati izaslanstva pojedinih ministarstava i drugih institucija, procesije iz svih kyjivskih crkava. U 12 sati, članovi Radničkog kongresa na čelu s privremenim kolegijem, izaslanstvo iz Halyčyny i Bukovine, viši časnici ukrajinskih galicijskih pukovnija stacioniranih u Kyjivu i članovi Nacionalne Ukrajinske Unije formiraju kolonu ispred Katedrale Svete Sofije.

Vojni orkestar svira državnu himnu. Dolazi najsvečaniji trenutak praznika.

Državni tajnik dr. sc. L. Tsehelskyj objavljuje sljedeće pismo Ukrajinskog Nacionalnog Vijeća o ujedinjenju Zapadne Ukrajinske Republike s Velikom Istočnom Ukrajinom: "Ukrajinsko Nacionalno Vijeće, koristeći pravo na samoodređenje ukrajinskog naroda, od danas svečano proglašava spajanje ZUNR-a s UNR-om u jedinstvenu, suverenu Narodnu Republiku."

U vrijeme sovjetskog totalitarnog režima proglašenje neovisnosti Ukrajinske Narodne Republike i Dan sobornosti nije se slavio. Uspostavom sovjetske vlasti svi ukrajinski praznici potisnuti su iz javnog diskursa. Uspomenu na ujedinjenje UNR i ZUNR Republike sačuvali su stanovnici Zapadne Ukrajine i ukrajinska politička emigracija u zemljama Zapadne Europe i SAD-u. Tamo su 22. siječnja svečano slavili praznik neovisnosti i sobornosti Ukrajinske države.

Kada je ustanovljen Dan sobornosti Ukrajine

Na državnoj razini ovaj praznik uveden je 1999. godine. Tadašnji predsjednik Ukrajine Leonid Kučma izdao je

odgovarajući dekret. Međutim, 30. prosinca 2011. Viktor Janukovič je ukinuo Dan sobornosti Ukrajine, promijenivši mu naziv u Dan sobornosti i slobode Ukrajine. Međutim, već u studenom 2014. godine peti predsjednik Ukrajine Petro Porošenko vratio je Dan sobornosti Ukrajine.

Tradicije i simboli Dana sobornosti

Glavna tradicija na Dan sobornosti je živi lanac koji Ukrajinci grade, simbolizirajući ujedinjenje ukrajinskih zemalja i državno jedinstvo. Povijest ove tradicije počinje 1990. godine - tada se živi lanac protezao od Kyjiva do Lavova i Ivano-Frankivska, Strija, Ternopilja, Žytomyra i Rivnoho.

Koja pjesma se smatra simbolom sobornosti Ukrajine

Jedan od kulturnih simbola je pjesma "Za Ukrajinu", koja je postala izraz ideje sobornosti, zajedništva. Pjesma se temelji na stihovima ukrajinskog pjesnika Mykole Voronoha koja je objavljena početkom 1917. godine. Pjesma se brzo proširila među sičevskim strijalcima, a do kraja godine ukrajinska vojska ju je pjevala ne samo u Halyčyni, već i u cijeloj Ukrajini.

Ove, 2025. godine proslava u Ukrajini održana je uzimajući u obzir sigurnosna ograničenja. Vlasti su pozvale Ukrajince da odgovorno sudjeluju u događajima, posebno da se pridruže prijenosima slavlja na Internetu.

S ukrajinskog jezika prevela Oksana Martinjuk

СОБОРНІСТЬ У КОЖНОМУ...

Щороку 22 січня українці у світі відзначають День Соборності – свідчать сув'язь поколінь і скріплюють єдність в ім'я України.

Соборність - то емоція і почуття. Чин і відповідальність.

Соборність України упродовж століть цементували Січові Стрільці, Крутяни, Упівці, Шістдесятники, Небесна Сотня, Кіборги. Військові і добровольці, лікарі і волонтери, дітвора і дорослі.

Соборність скріплювали на майданах, у церквах, концертних залах, школах, у родинях. Словом і дією, молитвою і повчанням, жертівністю і героїзмом.

Перемогами у спорті, прославою на великих сценах світу, епохальністю в живописі і кіно.

Але ці триумфи здаються не для кожного досяжні.

Соборність потребує кожного і щодня, тут і там, між нами і ними.

Соборність є чин відповідальності – «кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт», - закликав Іван Франко.

З-поміж того Франкового золотослова найсильнішим є «кожний».

Соборність – у кожному з нас, і кожен – будівничий Соборності.

І то є найсильніший клей для зміцнення Соборності України.

Соборні – непереможні.

*Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич
22 січня 2025 року*

JEDINSTVO – U SVAKOME...

Сvake godine 22. siječnja Ukrajinci širom svijeta obilježavaju Dan jedinstva (sobornosti) – svjedočeći vezu generacija i učvršćujući jedinstvo Ukrajine.

Jedinstvo je emocija i osjećaj. Čin i odgovornost.

Jedinstvo Ukrajine kroz stoljeća su cementirali Sičovi Strijci, Krutjani, Upivci, Šezdesetnici, Nebeska Stotina, Kiborzi. Vojnici i dragovoljci, liječnici i volonteri, djeca i odrasli.

Jedinstvo su učvršćivali na trgovima, u crkvama, koncertnim dvoranama, školama, u obiteljima. Riječju i djelom, molitvom i poukom, žrtvom i junaštvom.

Pobjedama u športu, slavom na velikim svjetskim pozornicama, epohalnošću u slikarstvu i kinematografiji.

No ti trijumfi djeluju kao nešto što nije svima dostupno.

Jedinstvo treba svakoga, svaki dan, ovdje i ondje, između nas i njih.

Jedinstvo je čin odgovornosti – „svak nek misli da na tebi milijuni stoje, i da moraš nositi odgovornost za sudbinu milijuna”, pozivao je Ivan Franko.

Od svih tih Frankovih zlatnih riječi, najjača je “svaki”.

Jedinstvo je u svakome od nas, i svaki je graditelj Jedinstva.

I to je najjače ljepilo za jačanje jedinstva Ukrajine.

*Veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Vasylj Kyrylyč
22. siječnja 2025.*

STAND WITH UKRAINE 2025: SKU OGOLOŠUJE GLOBALNU KAMPANIJU DO TREĆEG ROKU POWNOMASHTABNOJ VIJNI

Торонто, 11 січня, 2025 року.

Світовий Конгрес Українців оголошує масштабну адвокаційну кампанію до третіх роковин російського повномасштабного вторгнення в Україну - Stand with Ukraine.

Мета кампанії - нагадати світу про третій рік повномасштабної війни та наслідки російського вторгнення для України і світу, а також закликати демократичні уряди мобілізувати підтримку для України, посилити тиск на Росію з метою припинення війни та відновлення територіальної цілісності України. Світова акція відбувається за підтримки International Center For Ukraine Victory (ICUV) та Communities Army of Ukraine (CAU).

“Всесвітня акція SKU спрямована насамперед на національні уряди демократичних країн світу,” - каже Президент SKU Павло Ірод. - “У цей вирішальний час маємо об’єднати усі зусилля, щоб підтримати Україну, допомогти у її боротьбі за свободу і незалежність, та вшанувати пам’ять жертв цієї геноцидної війни”.

До 24 лютого 2025 року SKU закликає громади організовувати спільні заходи з політичними силами на своїх теренах та вести адвокаційну працю за такими напрямками:

Введення міжнародних миротворчих сил для гарантування безпеки.

Надання сучасних систем ППО, військової техніки та боеприпасів.

Надання летальної та нелетальної допомоги для боротьби з агресором.

Заклик до конфіскації заморожених російських активів.

Запровадження нових санкцій проти ключових осіб рф та секторів російської економіки.

Впровадження воєнного податку (WAR TAX) на російський СПГ в ЄС, а потім і повне ембарго на російське викопне паливо.

Засудження рф щодо порушення прав військовополонених.

Заклик щодо негайного повернення незаконно депортованих українських дітей.

Заклик щодо визнання дій рф проти України геноцидом українського народу.

Визнання Росії державою-спонсором тероризму та закликом до розслідувань воєнних злочинів рф

Виключення Росії з міжнародних організацій та інституцій.

Одним із ключових заходів стане акція Всесвітня тривога (Global alarm). 24 лютого 2025 року о 18:00 за місцевим часом українські громади по світу включають сирену — сигнал повітряної тривоги, як нагадування світу про продовження війни і закликом до дій. “Це символічний спосіб нагадати світові, що війна триває, і кожен може зробити внесок для перемоги, у боротьбі за мир і справедливість. Разом ми покажемо солідарність з Україною та заклинемо до рішучих дій. Долучайтеся до акції — біль України має бути почутим у кожному куточку світу,” - сказав Володимир Когутяк, Голова Комітету з адвокації SKU.

Як і минулого року, 23 і 24 лютого, по всьому світі заплановані акції, мітинги, марші, флешмоби, молитовні заходи, хвилина мовчання, підсвічування будівель, лекції, виставки, покази фільмів та інші заходи. Повна інформація буде доступна на ресурсах Світового Конгресу Українців.

Світовий Конгрес Українців

ПЕРШИЙ ХОРВАТСЬКИЙ МУЗЕЙ З УКРАЇНСЬКИМ АУДИОГІДОМ

Один з найоригінальніших музеїв Хорватії - Музей крапинських неандертальців, розташований в містечку Крапіна в 50 км від Загреба, – тепер проводить аудіоекскурсії українською мовою. Цей дивовижний музей став першим хорватським закладом культури, який запровадив український аудіогід.

Ще донедавна захоплюючу подорож в архаїчні часи можна було почути хорватською, англійською, німецькою, словенською, італійською, французькою, чеською та угорською, але завдяки проекту «Українська мова в музеях світу», який ініціювала перша леді України Олена Зеленська, завдяки Посольству України в Республіці Хорватія за підтримки Музею хорватського Загор'я (частиною якого є Музей крапинських неандертальців), в кінці 2024 року в музеї було впроваджено український аудіогід.

Цікаво, що кожного року експозицію Крапинського музею неандертальців відвідує приблизно 140 тисяч людей, 20% з них – це гості з різних країн світу. Отже аудіогід українською мовою, який протягом 70 хвилин у цікавій формі знайомить відвідувачів із захоплюючою історією життя пралюдини, не тільки допомагає українцям краще зрозуміти інформацію, але і стає частиною позитивного іміджу України в очах закордонних гостей, гарним прикладом підтримки українців, які тимчасово перебувають або проживають у Хорватії.

З нагоди запровадження українського аудіогіду в Крапинському музеї 17 грудня 2024 року пройшов урочистий захід за участю представників міністерств і відомств, Посольства України в РХ та української громади міста Загреба. Усіх присутніх привітав Юрица Сабол, директор Музею хорватського Загор'я, а також до

гостей урочистої події у відеоформаті звернулася ініціаторка проекту, перша леді України Олена Зеленська. На церемонії були присутні поважні гості - Ніна Кирилич, дружина Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія, яка звернулася до присутніх, та директор Департаменту міжнародного співробітництва Міністерства науки, освіти і молоді – Сташа Скенжич. Від імені Міністерства культури і медіа Республіки

Хорватія Ніни Обулен Коржинек виступила державна секретарка Дражена Врсеља, від імені міста Крапіна - Младен Грегурович, голова міської ради.

Текст аудіогіда переклали українською мовою завдяки Посольству України в Республіці Хорватія. Текст читає Олександр Роговський, член Президії Української громади міста Загреб.

Ксенія Мелешко

PREDSTAVNICA UKRAJINSKE NACIONALNE MANJINE VSŽ DAJE PODRŠKU DJECI U OČUVANJU SVOJIH KORIJENA

Podupiranje nastave Ukrajinskog jezika i kulture u hrvatskim školama iznimno je važno za očuvanje nacionalnog identiteta i razvoj djece. Zahvaljujući naporima predanih ljudi naše tradicije su sačuvane. Njihova podrška, briga i ljubav prema ukrajinskoj zajednici živopisan je primjer kako se može pomoći mlađim generacijama da ne zaborave svoje korijene.

Tetyana Kochnyeva kao predstavnica ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije, dugogodišnja je podrška i vjerna prijateljica učenika Osnovne škole „Antun Bauer“ Vukovar i područne škole Petrovci, gdje se dugi niz godina uči Ukrajinski jezik i kultura po Modelu C.

Svake godine gospođa Tetyana posjećuje ovu školu kako bi podržala obrazovni proces, razveselila djecu i osigurala potrebne didaktičke materijale te materijale za različite kreativne radionice.

Tako je bilo i ove godine, a posebno u vrijeme darivanja za zimske blagdane. Učiteljica ukrajinskog jezika i kulture Tatjana Lasek Žagar je s djecom pripremila zanimljiv kulturno-umjetnički program za blagdan svetog Nikole, a djeca su bila nagrađena paketićima sa slatkišima. U svom nastupu djeca su pokazala svoje sposobnosti u plesu, recitacijama i pjesmama na ukrajinskom jeziku.

Na taj se način čuvaju i njeguju tradicija i običaji ukrajinskog naroda.

Davor Lagudza

ЩО ТАКЕ «КНИГА ТА ЯК НЕЮ СКОРИСТАТИСЯ?

Український інститут книги спільно з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України, Міністерством цифрової трансформації України та за сприяння «Проекту підтримки Дія», у грудні 2024-го року запустив програму «Книга».

«Книга» – програма державної підтримки, в межах якої українці й українки, яким виповнилося 18 років у 2024 році або виповниться у 2025 зможуть із настанням повноліття отримати допомогу від держави на купівлю книжок. Сума цієї допомоги – 908,4 грн. Гроші можна використати на купівлю паперових, електронних і аудіокниг українською мовою в книгарнях та видавництвах, які беруть участь у програмі. Список книгарень, у яких можна буде придбати книги, опублікований тут: <https://bit.ly/4iPffiq> (список оновлюється щомісяця).

Програмою можуть скористатися як вісімнадцятирічні українці, які проживають в Україні, так і вісімнадцятирічні українці за кордоном.

Як скористатися програмою «Книга»?

- встановити застосунок Дія на смартфон;
 - відкрити спеціальний рахунок Дія. Картки для «Книги» в одному з банків-учасників програми;
 - подати заяву в застосунку Дія.
- Якщо заявку схвалено, гроші зарахують на картку «Книга». Використати їх потрібно протягом 3 місяців.

Які цифрові документи потрібні?

- Верифікована картка платників податків (РНОКПП)
- Паспорт громадянина України

Де відкрити картку «Книга»?

Зараз у програмі А-банк, Акордбанк, Глобус Банк, ПриватБанк, монобанк та Банк Кредит Дніпро. Перелік може розширитися.

Український інститут книги

ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD „IVAN FRANKO“ VUKOVAR

U Vukovaru je 11. prosinca 2024. godine u prostorijama Ukrajinskog doma održana redovita godišnja skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar.

Skupštinu je otvorio predsjednik Stefan Bojko koji je pozdravio sve prisutne i predložio dnevni red. Nakon odabira radnih tijela Skupština je počela s radom.

Izvješće o radu za 2023. godinu podnijela je potpredsjednica UKPD „Ivan Franko“ Vera Matušinski. Izvješće je dopunila video prezentacijom fotografija provedenih aktivnosti. Izvješće o financijskom poslovanju za 2023. godinu predstavila je tajnica Marija Semenjuk Simeunović.

Član Nadzornog odbora Igor Semenjuk u svom izvješću zahvalio je svim aktivnim članovima za doprinos u očuvanju,

njegovanju i popularizaciju ukrajinske kulture i tradicija na ovim prostorima. Po završetku rasprave izvješća su jednoglasno usvojena.

Tajnica Društva je predstavila članovima skupštine Plan rada i aktivnosti sekcija Udruge za 2025. godinu koji je bio predložen na sjednici Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH. Predloženi plan rada kao i financijski plan jednoglasno su usvojeni.

U nastavku je naglašeno da je zbog ostavke jednog člana Predsjedništva UKPD „Ivan Franko“ početkom 2024. godine funkciju potpredsjednika a odlukom Predsjedništva preuzela Vera Matušinski.

Također je održano kooptiranje novih članova. Za novog člana Predsjedništva UKPD „Ivan Franko“ Vukovar jednoglasno je izabrana Ivana Vovk Nađ.

Na kraju, predsjednik Udruge Stefan Bojko uručio je zahvalnice za doprinos u radu Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko” Vukovar i aktivnostima na njegovanju, očuvanju i promicanju ukrajinske kulture članovima Petru Stupjaku, Mariji Semenjuk Simeunović te Ivanu Šareku.

Na prijedlog Predsjedništva od 9. prosinca 2024. predsjednik Udruge uručio je i darove (pregače s natpisom naziva

udruge i simbolima ukrajinske kuhinje te bombonijere) aktivnim članicama za njihov predani rad i doprinos u promicanju ukrajinske kulture, čime je dodatno bila naglašena važnost njihove uloge u zajednici. Predsjedništvo je također izrazilo zahvalnost svim dosadašnjim aktivnim članovima, posebno onima koji su obnašali funkcije i dali puno truda, energije i znanja za razvoj i dobrobit Udruge.

Tetyana Ramač

ODRŽANA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK

U Osijeku je 22. prosinca 2024. godine održana redovita godišnja izvještajna skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ Osijek.

Skupštinu je otvorila i pozdravila sve prisutne predsjednica Udruge Oksana Martinjuk. Prisutne je pozdravila i predstavnicu ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyana Kochnyeva Ramač koja je naglasila važnost izučavanja ukrajinskog jezika i čuvanje nacionalnog identiteta. Pohvalila je djecu koja tijekom godine čuvaju tradicije svoje pradomovine i aktivno sudjeluju u okviru ukrajinske udruge u Osijeku, a posebno je zahvalila roditeljima za motivaciju i podršku koju daju svojoj djeci u očuvanju materin-

skog jezika i promoviranju ukrajinske kulture, posebno u ovom teškom razdoblju za sve Ukrajinke i Ukrajinu. Oksana Martinjuk je zahvalila gđi Tetyani Ramač za veliki trud u radu s djecom za vrijeme trajanja ljetnih škola za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture u kojima gđa Tetyana Ramač radi kao odgovorna osoba za izvedbeni plan i program, a u kojima aktivno sudjeluju i djeca iz Osijeka.

Izvješće o radu Udruge tijekom 2024. godine podnio je Davor Lagudza koji je na TV plazmi prikazao fotografije sa svakog događaja u kojem su sudjelovali članovi UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek. Fotografije djelatnosti Udruge bile su zanimljive ne samo djeci već i odraslima kao lijepo sjećanje na doprinos Ukrajini i hrvatskom društvu.

O financijskom poslovanju i planovima za 2025. godinu govorila je Oksana Martinjuk koja je napomenula kako je Udruga ove godine obilježila 15. godišnjicu djelatnosti. Istaknula je uspješno održanu dvodnevnu manifestaciju „Na krilima pjesme“ u organizaciji UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek na kojoj je bio obilježen spomenuti jubilej, prikazan film o djelatnosti Udruge, prezentirane zanimljive knjige u izdavaštvu Ukrajinske zajednice RH i udruga-članica te prikazan koncert kulturno-umjetničkog stvaralaštva. Obavijestila je članove Udruge o održavanju Središnje manifestacije Ukrajinaca RH koja se planira u lipnju 2025. godine u susjednom gradu Vukovaru.

Nakon diskusije i usvojenih izvješća djeca su recitirala domoljubne pjesme istaknutog ukrajinskog književnika Tarasa Ševčenka i suvremenih autora.

Nakon radnog dijela skupštine održan je program „Božićna bajka“ prikazom božićnih tradicija Ukrajinaca i prezentacijom tradicionalnog jelovnika za Badnju večer i Božić.

Davor Lagudza

ППО Й ДОСТАТНЯ КІЛЬКІСТЬ ПРОТИРАКЕТ – ЦЕ ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА НАБЛИЖЕННЯ МИРУ – ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА

Дорогі українці, українки!

Тільки сьогодні завершилися рятувальні роботи в Полтаві після удару російської ракети. Усього ця ракета вбила, на жаль, чотирнадцять людей, із них двоє – діти. Дев'ять та дванадцять років. Мої співчуття рідним та близьким. Постраждали двадцять людей, у тому числі четверо дітей: від зовсім малечі – три місяці дитині – до дванадцяти років. Ще 22 людини були врятовані. Повністю зруйнований під'їзд будинку – з першого по п'ятий поверхи. І це тільки одна російська ракета, яка принесла стільки болю, стільки страждань і втрат. Саме тому для України і для реального миру потрібні гарантії – гарантії, що таке зло буде зупинене. Надійно. Не просто якимись словами чи кількома паперами, а тим, що здатне буде гарантувати відсутність російського терору. ППО й достатня кількість протиракет – це обов'язкова умова наближення миру. Я вдячний усім партнерам, які нам

допомагають із цим і які мають повне бачення, що саме нам потрібно. «Петріоти», «Айріс-Т», усі види необхідної ППО, розвиток дронів та інвестиції у виробництво зброї тут, в Україні, – це захист життів наших людей, це захист самої ідеї, що мир – можливий. За цей тиждень ми маємо нові пакети підтримки від Швеції – значний пакет, мільярд двісті мільйонів доларів. Дякую, Швеції! Новий безпековий пакет від Фінляндії. Також пакет від Хорватії. Дякую! Працюємо над тим, щоб і наступного тижня були такі потрібні рішення для України – рішення щодо підтримки нашої держави, наших людей, нашої армії.

А сьогодні хочу відзначити рятувальників, які проявили себе саме цими днями й тижнями. Полтавщина передусім. Працівники ДСНС України в області: Олександр Слюсар, Сергій Чебишев, Юрій Купряков, Олександр Бондар, Сергій Моргун. Дякую, хлопці! Також рятувальники з Черкащини, які зараз допомагали в Полтаві: Володимир Бабак, Сергій Сергієнко, Олександр Коломієць, Андрій Куцевол. Дякую вам, хлопці! Сумщина: Артем Нечитайло, Ігор Круговой, Дмитро Грицина, Максим Лавріненко, Роман Чігрін – дякую вам і всім вашим колегам! Головне управління ДСНС України в Одеській області: Олег Рябушенко, Станіслав Романець, Вадим Малий, Ілля Каменда, Олександр Долгий та весь колектив у Одесі та області – дякую дуже!

Слава всім, хто воює, хто працює, хто рятує нас всіх – заради України.

Слава Україні!

Офіційне інтернет-представництво

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

2 лютого 2025 року

PLENKOVIĆ I ŠMIHAL: UKRAJINA BRANI I EUROPSKE VRIJEDNOSTI I EUROPSKU SLOBODU, A MIR MORA BITI PRAVEDAN I TRAJAN

U zajedničkoj izjavi za medije nakon sastanka u Banskim dvorima predsjednici Vlada Hrvatske i Ukrajine, Plenković i Šmihal, osvrnuli su se na očekivanja od mirovnih inicijativa u Ukrajini istaknuvši kako mir ne smije biti bilo kakav, već mora biti pravedan i poštovati temeljna načela teritorijalne cjelovitosti i prava Ukrajine na slobodu i reintegraciju svojih ilegalno okupiranih i anektiranih područja. Stoga je hrvatsko iskustvo mirne reintegracije hrvatskoga Podunavlja najveća dodana vrijednost koju Hrvatska u političkom, diplomatskom i međunarodnom smislu prenosi Ukrajini. Potrebno je doći do mira i to do mira koji će dovesti do teritorijalne cjelovitosti Ukrajine jer bi sve ostalo bio poraz ne samo Ukrajine, nego svih.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković primio je u Banskim dvorima predsjednika Vlade Ukrajine Denisa Šmihala, koji boravi u prvom službenom posjetu Hrvatskoj. Posjet ukrajinskog premijera nastavlja se na posjete predsjednika Vrhovne Rade Štefančuka i predsjednika Ukrajine Zelenskog. "Sva tri čelna čovjeka Ukrajine u ovim teškim okolnostima ruske agresije od veljače 2022. posjetila su Hrvatsku", istaknuo je hrvatski premijer.

Izvijestio je da su razgovarali o bilateralnim odnosima, podršci Ukrajini na putu u Europsku uniju, stanju na bojišnici, očekivanjima od mirovnih inicijativa, mirovnoj formuli predsjednika Zelenskog te očekivanjima od nove administracije predsjednika Trumpa s ciljem postizanja pravednog mira koji će se držati načela teritorijalne cjelovitosti ukrajinskoga teritorija i prava Ukrajine na slobodu i reintegraciju svojih područja koja su ilegalno okupirana i čak anektirana. Podsjetio je da su 2014. godine okupirani Krim i Donecka i Luhanska oblast, a sada su okupirane Zaporoška i Hersonska oblast. "To su novi iskoraci teritorijalnih pretenzija Rusije prema Ukrajini", dodao je.

Hrvatska podrška Ukrajini je čvrsta i konzistentna i to je jedina ispravna politika

Hrvatska politička podrška Ukrajini je čvrsta i konzistentna, poručio je premijer Plenković.

"Vlada Republike Hrvatske podržava Ukrajinu na svim međunarodnim forumima, podržava je bilateralno, gospodarski, humanitarno, tehnički i vojno. Tu ćemo podršku i nastaviti jer smatramo da je to jedina ispravna politika zemlje koja se i sama našla u poziciji žrtve agresije velikosrpskog

Miloševićevog režima prije tridesetak godina", naglasio je.

Hrvatska aktivnost potpore, dodao je, nije samo bilateralna nego ima i svoju multilateralnu i međunarodnu dimenziju. U tom je kontekstu podsjetio da je Hrvatska 2022. bila domaćin međunarodne parlamentarne konferencije Krimске platforme, 2023. prve međunarodne konferencije o humanitarnom razminiranju Ukrajine, a 2024. velikog sastanka lidera jugoistoka Europe s predsjednikom Ukrajine Zelenskim.

Hrvatska će biti domaćin međunarodne konferencije o skrbi za ukrajinske ratne veterane

Takva će se potpora nastaviti i ove godine, najavio je, kada će Hrvatska biti domaćin međunarodne konferencije o skrbi za ratne veterane, u čemu će Hrvatska Ukrajini ponuditi svoje iskustvo. Veliki broj ukrajinskih branitelja bio je na rehabilitaciji u hrvatskim zdravstvenim ustanovama i veteranskim centrima. Želimo ponuditi iskustvo njihove zdravstvene i socijalne rehabilitacije, ali jednako tako i njihovog uključivanja u životne aktivnosti nakon sukoba, što je posebno važno, istaknuo je premijer.

Potpora u svim fazama procesa pregovora o članstvu Ukrajine u Europskoj uniji

Govoreći o tijeku pregovora o pristupanju Ukrajine Europskoj uniji, premijer Plenković istaknuo je veliku potporu Hrvatske i u tom području.

Ukrajina želi tijekom poljskog predsjedanja krenuti u konkretniju fazu procesa pristupanja nakon screeninga europskog zakonodavstva. Hrvatska je Ukrajinu, dodao je, podržala u svim fazama - i kod zahtjeva za članstvo i kod stjecanja statusa kandidata i kod donošenja odluke o otvaranju pregovora, i želi da u nastavku tog procesa napreduje jednako brzo kao i do sada.

Tijekom boravka u Zagrebu, predsjednik ukrajinske Vlade obratio će se i zastupnicima u Hrvatskom saboru, a premijer Plenković ocijenio je kako je to posebno važno za hrvatsku javnost kako bi razumjela kontekst Ukrajine danas.

Kasnije poslijepodne dvojica predsjednika Vlada susrest će se i s hrvatskim gospodarstvenicima, koji su važna sastavnica ukupnih odnosa.

Uskoro će se, najavio je premijer, sastati i Mješovita komisija za gospodarsku suradnju kako bi se unaprijedila trgovinska razmjena i međusobna ulaganja u nizu sektora koji pridonose razvoju i jedne i druge zemlje.

Vlada će na sjednici donijeti odluku o još jednom, 12. paketu vojne pomoći Ukrajini. Hrvatsko iskustvo mirne reintegracije može dovesti do pravednog rješenja.

Šmihal: Zajedno pišemo povijest Europe - Europe razvoja, demokratske Europe

Predsjednik Vlade Ukrajine Denis Šmihal je zahvalio hrvatskoj Vladi i hrvatskom narodu na pomoći Ukrajini u svim aspektima. "Jako cijenimo vašu solidarnost i naše prijateljstvo", poručio je dodajući kako Hrvatska i Ukrajina imaju sličan put jer Hrvatska dobro zna što je biti žrtva agresije. Ukrajina, kazao je Šmihal, proživljava teror i želi mir, a Hrvatska dobro zna koliko je važan pravedan i trajan mir. Zahvalio je hrvatskoj Vladi na donošenju još jednog, 12. paketa vojne

pomoći Ukrajini, kao i na pomoću u razminiranju, području energetike, humanitarnoj pomoći i brizi za ukrajinske branitelje. Iskustvo Hrvatske s mirnom reintegracijom okupiranih područja, u brizi za ratne veterane, u razminiranju, ali i na putu prema članstvu u NATO-u i Europskoj uniji, vrlo je važno za Ukrajinu, istaknuo je. „Zajedno pišemo povijest Europe - Europe razvoja, demokratske Europe”, poručio je istaknuvši težnje prema pravednom miru za Ukrajinu.

Pravedan i trajan mir podrazumijeva suverenu Ukrajinu u međunarodno priznatim granicama

Odgovarajući na pitanja novinara, ukrajinski premijer Šmihal istaknuo je da se Ukrajina bori i ne namjerava izgubiti rat te da je od početka sukoba šest puta pojačala proizvodnju naoružanja i kapacitete vojske. Govoreći o vladi novog američkog predsjednika Donalda Trumpa, koji je obećao da će brzo zaustaviti rat u Ukrajini, Šmihal je rekao da je Kijev suzdržano optimističan. Ukrajinski premijer rekao je da će se odnos s novom američkom administracijom temeljiti na pragmatičnom interesu SAD-a. „Očekujemo potporu, ali računamo sami na sebe, zajedno s Europom”, kazao je istaknuvši kako Ukrajina ne smije izgubiti jer bi to predstavljalo prijetnju i za druge europske zemlje, članice Europske unije.

Ukrajinski premijer rekao je da je i u američkom interesu da se Rusija i primora na pravedan i trajan mir, a to podrazumijeva suverenu Ukrajinu u međunarodno priznatim granicama.

Podrazumijeva to i reparacije jer agresor mora platiti, naglasio je. Put do mira ide preko snage, putem vojnog pritiska i širenja sankcija, smatra Šmihal.

Posljedice ruske agresije bile su razorne i za cijelu Europu i zato je važno očuvati jedinstvo

Premijer Plenković još je jednom izrazio potporu ukrajinskom narodu i braniteljima istaknuvši kako bi malo tko mogao izdržati tri godine ovakve agresije.

„Ukrajina brani i europske vrijednosti i europsku slobodu, pa u konačnici i zaustavljanje daljnjih teritorijalnih pretenzija jer Ukrajina nije jedina zemlja koja se našla pod pritiskom Rusije u ovom ili onom obliku na europskom kontinentu”, dodao je.

Na razini europskih država, istkano je, do sada je očuvano zaista zamjetno jedinstvo, podsjetivši na 16 paketa sankcija i sve ključne političke poruke koje su poslale od početka agresije. Europska unija, dodao je, vrlo je brzo nakon početka ruske agresije na Ukrajinu reagirala i ekonomski i financijski i humanitarno i vojno. Posljedice ruske agresije bile su razorne ne samo za Ukrajinu, nego i za cijelu Europu - od energetske situacije, socijalnih tenzija do ekonomskih prilika i inflatornih pritisaka. Zbog toga, ali i zbog zaštite temeljnih načela međunarodnog prava i međunarodnog poretka, važno je očuvati to jedinstvo, poručio je premijer Plenković.

Samo pravedan mir, a ne mir koji će nagraditi agresora

Kazao je da na globalnoj razini danas postoje dvije skupine lidera - oni koji će reći da su za mir i oni koji zagovaraju pravedan mir. „Ja biram samo pravedan mir, ne vjerujem bilo koji mir, mir koji će nagraditi agresora”, rekao je hrvatski premijer upozorivši da je Rusija danas u potpunosti u fazi ratne ekonomije jer za obranu i za sigurnost troši 9 posto svog BDP-a i 40 posto svog proračuna. Uz to, dodao je, Rusija ima neizmjerne resurse mobiliziranja novih vojnika koji odlaze na ukrajinski front. Podsjetio je da je narativ Rusije u prvoj godini agresije

bio negiranje ukrajinskog identiteta, u drugoj godini to se transformiralo u narativ sukoba s NATO-om, a u trećoj to je bio koncept stvaranja novog svjetskog poretka. Stoga je sve te ključne teze, koje danas Rusija plasira preko različitih utjecaja na europske demokracije, potrebno prepoznati i njima se baviti, tumačiti ih i objašnjavati, kazao je. Podsjetio je da je i u Hrvatskoj prije nekoliko mjeseci cijeli medijski i internet-ski prostor bio u potpunoj laži i manipulaciji da Vlada šalje vojnike u Ukrajinu, što nikada nitko nije rekao niti predložio. To je dobar primjer, dodao je, kako se taj upliv u demokratske procese događa i kod nas i zato je važno razumjeti da oni koji ne daju potporu Ukrajini danas, ne štite hrvatskog vojnika nego rade možda za nečiji drugi interes.

Važno je da su u svakoj fazi mirovnih pregovora za stolom i Ukrajina i Europska unija

Bilo kakav mir, a to znači prekid vatre, eventualno neki mirovni sporazum, zamrznuti konflikt, ostanak dugoročno okupiranih teritorija, bio bi poraz međunarodnog prava i odgovornih aktera međunarodne zajednice. Politika hrvatske Vlade je jednaka i konzistentna, ne mijenja se sve ove godine, čvrsta i jedina ispravna. „Bi li mi danas bili zadovoljni Hrvatskom bez Vukovara, bez Petrinje, bez Knina, bez Belog Manastira?”, upitao je premijer.

Stoga je hrvatsko iskustvo mirne reintegracije hrvatskoga Podunavlja najveća dodana vrijednost koju Hrvatska u političkom, diplomatskom i međunarodnom smislu prenosi Ukrajini. Naglasio je da je potrebno doći do mira i to do mira koji će dovesti do teritorijalne cjelovitosti Ukrajine jer bi sve ostalo bio poraz ne samo Ukrajine, nego svih. Izrazito je važno da su u svakoj fazi mirovnih pregovora za stolom Ukrajina i Europska unija.

Sastanak ukrajinskog i hrvatskog premijera s gospodarstvenicima: Nastavljamo još jaču suradnju

Hrvatska i Ukrajina nastavljaju još intenzivnije dosadašnju uspješnu poslovnu suradnju, koja ima velikog potencijala, posebice pri obnovi Ukrajine, poručili su predsjednici vlada Hrvatske i Ukrajine Andrej Plenković i Denis Šmihal na sastanku s hrvatskim gospodarstvenicima.

Sastanak održan u sklopu službenog posjeta ukrajinskog premijera Denisa Šmihala Hrvatskoj okupio je više od 30 predstavnika hrvatskih tvrtki koje rade s Ukrajinom. Među njima su bili predstavnici iz DOK-ING-a, Podravke, JANAF-a, Spana, Orçe, Končara i drugih, kao i predstavnici Hrvatske gospodarske komore, a pozvani su da iz prve ruke, od ukrajinskog premijera Šmihala čuju kakvo je stanje u Ukrajini i što planiraju sada i kada rat završi.

Premijer Plenković istaknuo je da je Šmihalov posjet Hrvatskoj još jedna prilika za produbljivanje i gospodarske suradnje dvije zemlje. „Sada se robna razmjena Hrvatske i Ukrajine kreće oko 140 milijuna eura, s potencijalom da bude i veća”, kazao je Plenković.

Podsjetio je da je Hrvatska u posljednje dvije-tri godine došla na trag realizacije svih svojih ciljeva, od ulaska u EU, eurozonu, Schengen i drugih, a sad čeka i ulazak OECD. Kazao je da je gospodarski rast u 2023. bio na razini od 3,6 posto, te da se još čeka podatak o rastu u četvrtom kvartalu 2024., dodajući i da je hrvatski rast četiri puta brži od prosjeka EU i eurozone. Najvažnijim je ocijenio i što se radi na povećanju plaća i mirovina te infrastrukturnim projektima za bolji život stanovnika.

Vlada Republike Hrvatske
29.01.2025.

„BOŽIĆNI KONCERT“ U KANIŽI

Božić je jedan od najvažnijih i najsvjetlijih blagdana u godini. Za Ukrajinke ovaj blagdan ima poseban značaj jer spaja kršćanske tradicije s narodnim običajima. Pjevanje božićnih pjesama zauzima posebno mjesto u božićnoj tradiciji. Od Svete večeri ili od prvog dana Božića, koledari idu od kuće do kuće s pjesmama, stvarajući pravi blagdan. U božićnim pjesmama uglavnom veličaju domaćine kuće i žele im blagostanje, sreću, mir.

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ iz Kaniže već tradicionalno, uz potporu Općine Bebrina i Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, organiziraju krajem kalendarske godine „Božićni koncert“ na kojemu prikazuju ukrajinske božićne tradicije posebno ukrajinske božićne pjesme „koljadke“.

Tradicionalna manifestacija „Božićni koncert“ održana je u Kaniži u Društvenom domu 8. prosinca 2024. godine.

Osim domaćina, članova UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža koji su uz pomoć grkokatoličkog svećenika iz Kaniže Andrija Lučina otpjevali božićne pjesme, u programu su sudjelovali KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, KUD „Posavac“ iz

Kaniže, KUD „Krešimir Šimić“ iz Podcrkavlja, KUD „Paklenica“ iz Paklenice, te KUD „Tomislav“ iz Cerne.

Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani predstavili su se pjevačkom skupinom koja je otpjevala ukrajinske božićne pjesme – koljade „Dobryj večir tobi, pane hospodarju“, „Na nebi zirka“ i „Spivajte arhangele“, dok se plesna skupina „Karpata“ predstavila ukrajinskim plesom „Kozachok“ te svojim nastupom oduševila prisutne gledatelje.

Nakon svečanog programa sudionici i gosti nastavili su druženje uz pjesmu i ples.

Ivan Semenjuk

U RIJECI USPJEŠNO ODRŽAN IV. MEĐUNARODNI FESTIVAL „ŠČEDRYK“

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Dnjipro“ iz Rijeke održalo je po četvrti put Međunarodni festival „Ščedryk“ posvećen božićnim i novogodišnjim blagdanima. Festival je održan uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije.

Organizatori, UKPD „Dnjipro“ Rijeka predstavili su na festivalu rad sve četiri sekcije svoje udruge. Vokalnu sekciju „Eneida“ predstavila je voditeljica društva Olga Kaminska otpjevavši dvije skladbe - hrvatsku „Serenadu“ Josifa Hatsea i „Ave Maria“ od Caccinija. Istu sekciju predstavile su zaslužna umjetnica Ukrajine Angelina Polovynka iz Engleske, Olesya Rusinova i Valerija Hrycajenko iz Pule.

Orkestar UKPD „Dnjipro“ Rijeka „Oberih“ izveo je „Božićni kolaž“ u aranžmanu ukrajinskog glazbenika Andrija Šustja.

Plesna sekcija pod vodstvom Vitalija Kloka predstavila se s dva nevjerojatno lijepa plesa u koreografiji mješovitog

plesnog ansambla „La-La-Dance“ u koreografiji Valentine Haustove. Ova dva plesa „Novogodišnji vilenjaci“ i „Zvijezda“ bila su jarko svjetlo u programu festivala.

Literarna sekcija „Pegas“ na čelu s gđom Martom Martinčić predstavila je zbirku ukrajinskih narodnih kalendarsko-obrednih i autorskih pjesama „Pjesni svijet ukrajinoznanstva“ Valentine Koroty-Kovalske, narodne umjetnice Ukrajine.

Festival je trajao dva dana, 30. studenog i 1. prosinca 2024. godine. Svečani koncert održan je u velikoj dvorani Hrvatske knjižnice „Trsat“, ukrašenoj šarenim transparentima i plakatima kao i blještavom iluminacijom veličanstvenog pravog božićnog drvca.

Ukrajinski kazališni studio iz Pule pod vodstvom gđe Svitlane Rusinove po drugi se put pridružuje kulturnim događanjima UKPD „Dnjipro“ Rijeka. Sva djeca privremeno preseljena iz Ukrajine tijekom ruske agresije na Ukrajinu su talentirana i kreativna budućnost Ukrajine. Mladi sudionici nagrađeni su diplomama sudionika festivala, nagradama i medaljama „Ščedryk“.

Medalje „Ščedryk“ izradili su Ukrajinci iz grada Harkiva, a medenjake „Ščedryk“ izradili su doseljenici iz Luhanske oblasti, što je svojevrsno simbolično udruživanje kreativnih snaga Ukrajinaca u organizaciju festivala.

U okviru festivala obilježen je bio i blagdan svetog Nikole. Prisutna djeca za svoje recitacije, pjesme i ples nagrađena su poklonima.

Nakon svečanog koncerta sudionici su imali priliku kušati proizvode ukrajinske kuhinje Svitlane Zamohylne i Darka Kukora koji dolaze iz Sukošana. Topli razgovori i razmjena dojмова ujedinili su sudionike i goste u jednu veliku obitelj.

Marta Martinčić

У СЛАВОНСЬКОМУ БРОДІ ВІДБУВСЯ V ОГЛЯД ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ

У неділю, 15 грудня 2024 року, в урочистій залі в Буковлю відбувся традиційний 5 огляд хорових колективів. На святі успішно представили свою програму хорові колективи Культурно-просвітнього товариства українців «Карпати» Липовляни, Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар, Українського культурно-просвітнього товариства «Леся Українка» Осіек, Камерний хор гімназії «Матія Месіч» зі Славонського Броду, Жіноча співоча група «Весела Шокица» зі Славонського Броду, Жіноча співоча група «Врановки» з Буковля-Врановаца, Культурно-мистецьке

товариство «Zavičajno društvo Rama» з Плетерниці та хор Українського культурно-просвітнього товариства «Україна» зі Славонського Броду.

Свій багатий і різноманітний репертуар, якісний хоровий спів та красу українського народного вбрання показали хорові колективи українських товариств, які входять до складу Української громади Республіки Хорватія, а учасники Культурно-мистецького товариства «Zavičajno društvo Rama» з Плетерниці заспівали кілька хорватських пісень, деякі з них виконані у супроводі гуслів. Жіночі хорові колективи збагатили цей традиційний огляд творчості виконанням відомих пісень зі Славонії. Камерний хор гімназії «Матія Месіч» розвеселив усіх присутніх виконанням найвідомішої української колядки «Щедрик».

Організаторами свята були члени Українського культурно-просвітнього товариства «Україна» зі Славонського Броду і Українська громада Республіки Хорватія, а відбувся огляд за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.

Після успішних виступів культурних товариств та вручення подяк, учасники продовжили спілкування за вечерею, танцями і піснями.

Оксана Мартинюк

KULTURNA I DOBROTVORNA MANIFESTACIJA U SLAVONSKOM BRODU „BAL“ 2025.

U znak potpore i pomoći Ukrajincima i Ukrajini koji se već gotovo tri godine uspješno odupiru neopravdanoj agresiji te aneksiji teritorija neovisne i međunarodno priznate Ukrajine, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ uz nazočnost više od dvjesto trideset osoba, Ukrajinaca i njihovih prijatelja Hrvata, gradonačelnika Slavenskog Broda dr. Mirka Duspore, župnika grkokatoličke župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavenskom Brodu o. Roberta Čabraje, predstavnika Crvenog Križa, raseljenih osoba iz Ukrajine, gostiju iz susjednih zemalja i mnogih drugih koji vole i podržavaju Ukrajinu, održali su 18. siječnja 2025. godine tradicionalnu kulturnu i dobrotvornu manifestaciju „Bal 2025.“ i time još jednom pokazali da podupiru pravednu borbu Ukrajine do konačne pobjede jer suze, bol, prkos i pjesma iz duše se ne mogu zaustaviti! Pokazali su i dokazali svojim nastupom folklor, mješovitog pjevačkog zbora, izložbom likovne sekcije, vrhunskom organizacijom, širenjem ljepote ukrajinskih nošnji, melodičnosti jezika, pjesme i plesa da se i na ovakav način može iskazati potpora pradomovini Ukrajini.

Ovogodišnji „Bal“ je već drugu godinu, kao kulturna i dobrotvorna manifestacija održan u Svečanoj dvorani „Prestige“ u Slavenskom Brodu.

Ukrajinski „Bal“ je jedan od najvećih i najposjećenijih događaja u gradu Slavenskom Brodu na kojem se okupljaju Ukrajinci ne samo iz grada, županije i cijele Republike Hrvatske već i iz susjednih država i time pokazuju da su još „živi“ i da ljubomorno čuvaju svoju kulturu od zaborava i time promiču i senzibiliziraju svoje prijatelje i poznanike da i oni podržavaju pravednu borbu Ukrajine i ukrajinskog naroda za svoju slobodu i neovisnost od omraženog neprijatelja, Rusije.

Sudionike je pozdravio prigodnim govorom gradonačelnik Slavenskog Broda dr. Mirko Duspore i poželio organizatorima i članovima UKPD „Ukrajina“ puno uspjeha u daljnjem radu, osvrnuvši se na momentalnu situaciju u Ukrajini sa željom da rat što prije završi ukrajinskom pobjedom, naglašivši da Ukrajinci na ovim prostorima i nakon više od sto dvadeset i pet godina čuvaju svoj jezik, pjesmu i ples i to kroz tri udruge u Brodsko posavskoj županiji, koje organizirano prezentiraju javnosti svoju kulturu. Gradonačelnik je uručio predsjedniku Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i predsjedniku UKPD „Ukrajina“ Vladi Karešinu prigodan dar za udruhu a on se na čestitkama i daru zahvalio i pozdravio prisutne.

Folkloristi su otplesali nekoliko atraktivnih koreografija u živopisnim ukrajinskim nošnjama. Mladi plesači su publiku naročito oduševili izvođenjem atraktivnih točaka nadigravanja u poznatom ukrajinskom plesu Hopak a za njihovo izvođenje potrebno je dugotrajno vježbanje i uporan rad za što su zaslužni mladi voditelji, Josip Hajnal i Mirna Matanović. Za kvalitetno pjevanje Mješovitog pjevačkog zbora zadužena je Ana Vyshkvarko, raseljena osoba iz Ukrajine koja je preuzela rad sa zborom i koja je veoma ambiciozna i stručna i kao takva je potrebna društvu da bi zbor zvučao kvalitetno što je uspješno prezentirano na ovom događaju.

Sudionici „Bala“ imali su mogućnost donirati sredstva za pomoć Ukrajini i raseljenim Ukrajinacima što su mnogi i učinili a prikupljena sredstva su donirana o. Andriju Lučinu raseljenoj osobi iz Ukrajine kao pomoć u saniranju župnog stana u kojemu se dogodio požar u kupaonici zbog kvara na uređaju. Na sreću, vatra je lokalizirana i nitko od obitelji o. Andrija nije stradao (supruga i dvoje djece) ali je ipak prouzročena znatna materijalna šteta.

Pored plesa s narančom i bogate tombole, za dobru zabavu pobrinuli su se, kao i prethodnih godina, članovi glazbenog sastava „Zabava“ iz Kule.

Ukrajinska nacionalna manjina u Slavonskom Brodu svojim kontinuiranim i organiziranim radom u svim segmentima dokazuje da se predanim i organiziranim radom i u ovim današnjim, teškim vremenima može okupiti i djecu i mladež a i starije da zajedno svatko u svom djelokrugu doprinesu očuvanju jezika, kulture i vjere na dobrobit njih samih, sredine u kojoj djeluju a i cjelokupne društvene zajednice te pozicioniraju ukrajinske nacionalne manjine na visoko mjesto i u našoj domovini, Republici Hrvatskoj.

Nikola Zastrižni

LJEPOTA RAZLIČITOSTI: IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI U VUKOVARU

UVukovaru je po peti put održana jubilara „Izložba narodnih nošnji nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije“ koja iz godine u godinu izaziva sve veću pozornost publike. Ova već tradicionalna manifestacija izvrsna je prilika za upoznavanje šire javnosti s bogatstvom i raznolikošću kulturne baštine naroda koji žive na ovim prostorima te je postala sastavni dio županijskog kalendara kulturnih događanja.

Ovogodišnja izložba je bila otvorena 18. prosinca 2024. godine u prostoru „Spajalica“ Gradske knjižnice Vukovar, a svečano ju je otvorio referent Upravnog odjela za turizam i kulturu Vukovarsko-srijemske županije Marko Vukolić. U svome govoru zahvalio se svim predstavnicima nacionalnih manjina na očuvanju i prezentaciji naslijeđa svojih predaka te davanju udjela u bogatstvo raznolikosti kulturne baštine u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Izložba je trajala do 8. siječnja 2025. godine i dala priliku svima posjetiti ju te osjetiti duh multikulturalnosti nacionalne tradicije u gradu Vukovaru i Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Ove godine svoje narodne nošnje predstavili su Ukrajinci, Slovaci, Rusini, Nijemci, Mađari, Srbi, Bošnjaci i Albanci. Kako ova manifestacija ima i edukativni karakter, svatko je imao mogućnost otkriti nešto novo, produbiti svoje znanje o tradiciji različitih naroda i cijeniti bogatstvo kulturne raznolikosti županije. Tako je svaki narod kroz svoju narodnu nošnju ispričao jedinstvenu priču koja odražava njegovu kulturu, pogled i stav prema životu. Narodna nošnja nije samo odjeća, već i simbol identiteta koji spaja generacije i čuva sjećanje na prošlost.

Posebnu pažnju na izložbi dobile su ukrajinske narodne nošnje koje je predstavila ukrajinska nacionalna manjina

Vukovarsko-srijemske županije: predstavnica ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyana Kochnyeva Ramač te članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar: Štefica Vojnović, Olena Pidhirna i Davor Lagudza.

O važnosti narodne nošnje u ukrajinskoj kulturi govorila je profesorica Tetyana Kochnyeva Ramač koja je istaknula kako ukrajinska narodna nošnja nije samo element estetike, već i važan simbol nacionalnog identiteta koji prati narod u njegovim povijesnim kušnjama i radostima, a danas su mnogi dijelovi narodne nošnje zastupljeni u svakodnevnoj modi.

Ukrajinsku narodnu nošnju središnje Ukrajine na izložbi je predstavio je potpredsjednik Vijeća ukrajinske nacionalne manjine općine Bogdanovci Davor Lagudza koji je obratio pažnju prisutnih na profinjenost i bogatstvo veza koji je sastavni dio svake ukrajinske narodne nošnje.

Nošnja je na izložbi bila prikazana s detaljnim opisom, gdje su se prisutni mogli upoznati i s originalnim nazivima dijevoja jedne ženske i jedne muške narodne nošnje središnje Ukrajine. Tako su nazočni, osim vezene košulje, doznali više o plahtama, zapaskama, korzetima, šarovaryma, vjenčićima, nakitu i drugim elementima nošnje, koji ne samo demonstriraju kreativna umijeća i vještine Ukrajinaca, već prenose poruke šifrirane u uzorcima, pune ljepote i veličanstvenosti.

Uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske izložbu su organizirali Savez Rusina RH, Vijeće rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije te Koordinacija Vijeća i predstavnika VSŽ.

Teško je ocijeniti važnost ovakvih događaja, jer ne samo da omogućuju vidjeti ljepotu različitosti kroz narodne nošnje već i doprinose očuvanju kulturne baštine i multikulturalnosti među narodima.

Davor Lagudza

АНДРІЙ ЛЮБКА ПРО РЕНЕСАНС УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПІД ЧАС ВЕЛИКОЇ ТРАГЕДІЇ

У Загребі і Пулі в рамках європейського туру п'ятьма країнами побував Андрій Любка, один з найцікавіших українських письменників. В книгарні Fraktura в Загребі він презентував хорватський переклад “Карбиду” – сатиричного роману про спорудження тайного підземного ходу, який має об'єднати Україну та ЄС.

Є відчуття що українці наодинці з війною

Почну з позитивної новини: Україна тримається і це вже в Європі нікого не дивує, – так розпочав письменник свій творчий вечір.

Ми звикли до війни, від шоку до адаптування проходить приблизно місяць... Війна стала частиною нашого життя, повсякденної рутини... Але є відчуття що ми – наодинці з цією трагедією, що ми – самотні і лише українці розуміють цей виклик.

В жовтні я був в довгому турі Америкою і мені здалося, що нас там не чують, така реальність... І з цією самотньою тугою ми будемо жити і далі. На жаль, новини з України в медіа відсутні, в газетах з перших шпальт звістки перейшли на 5-6 сторінки... Щоб нагадати про російсько-українську війну я пропоную іноземцям накласти карту України на карту Європи і здивуватися наскільки є великою наша країна: контури України – від Гамбурга до Кракова...

Читачів українських книг стало ще більше

Парадоксально, але під час великої трагедії – війни і соціально-економічної кризи – спостерігаємо ренесанс української культури у всіх сферах. З одного боку ми бачимо що Росія намагається знищити усі сліди української культури і історії, що прізвища діячів культури – в розстрільних списках росіян...

Згадаємо вбитого дитячого письменника Володимира Вакуленка, атакований ракетами музей Григорія Сковороди на Харківщині... В травні 2024 року прицільним ударом ракети знищили потужну, одну з найсучасніших типографій в Харкові – у великому університетському

місті, центрі друкарства, де знаходиться 70% поліграфічних потужностей України. Російська федерація хоче стерти українську культуру начисто.

Але попри все в Україні за час війни читачів книг стало ще більше. В умовах глибокої економічної кризи, тиражі українських книжок зросли вдвічі, а книжковий бізнес залишився одним із небагатьох прибуткових в країні – попри те що виїхало багато людей, нема електрики...

Наприклад, в Ужгороді, моєму рідному місті, як зазначає письменник, було три книгарні, а тепер їх вісім – відкрилися без будь-якої спонсорської підтримки, це чистий бізнес. 2023 і 2024 роки стали найбільш успішними роками книгарства за часи Незалежності України. Бачу це і по тиражах своїх книг, спостерігаю і як змінюється портрет читача...

Сьогодні Одеса, Миколаїв, Херсон – на лінії вогню... В Херсоні треба їхати в авто на швидкості 100-120 км, інакше дрони зафіксують ціль і по машині будуть бити... На мою творчу зустріч в цьому місті, яка проводилася в підземеллі, у сховищі, без афіші (запрошували лише своїх, кому довіряють на 100%, щоб не прилетіла ракета), прийшли святково вбрані люди: жінки з макіяжем, чоловіки – в білих сорочках... Цей багатолюдний літературний вечір відбувся об одинадцятій ранку...

В Запоріжжі, в 30 км від лінії фронту, де спочатку можна почути вибухи і тільки через 20 хвилин – попереджуючі сирени, на вході в ядерне бомбосховище, де проходив літературний вечір, стався конфлікт: на захід зареєструвалося 300 людей, а прийшло 700... До повномасштабного нападу РФ багато хто з місцевої молоді був орієнтований на російську культуру, але зараз люди хочуть знати своє коріння, дослідити свою ідентичність. Запит на читання в українській молоді дуже високий.

Ця зацікавленість стосується також інших видів мистецтв. Зокрема, в Києві щоб потрапити в театр треба купляти квитки за 2-3 місяці.

Посол В. Кирилич вітає А. Любку

«Карбід»: ніколи не знаєш, що може зацікавити читачів

Я писав свій роман «Карбід» для українців, але вже десять років він є лонгселлером. Книгу переклали на десять мов. За цим твором поставили виставу, є контракт на фільм... Це все дивує мене, бо я не очікував такого успіху. Ніколи не знаєш, що може зацікавити читачів... На презентації книги в Лос-Анджелесі мені сказали: «Ця книга – про нас. Це чистий Лос-Анджелес, все що ти опишеш».

Коли роман вийшов з друку і його прочитали, в образі мера всі впізнали діючого українського політика. В мене запитали чи не боюся я, що пан Балага буде мені мститися? Я сказав ні, бо не уявляю його з книжкою. Я в повній безпеці. Бо ми знаходимося в різних вимірах...

Ідея цього сатиричного роману витала в повітрі. В принципі всі найкращі теми знаходяться «під ногами», нічого не треба вигадувати... В 2012 році в Ужгороді викрили тунель довжиною понад 700 метрів. Він був з електрикою, вентиляцією, вагонетки по рейкам перевозили контрабанду в Словаччину, ймовірно – сигарети. Таке собі нелегальне транскордонне метро... Мабуть, це був найбільший інфраструктурний проект за часи Незалежності. Його виявили словаки. «Карбід» про те як ми, українці, хочемо стати частиною ЄС і нічого для цього не бажаємо робити, хочемо пролізти під парканом, побудувати тунель... Вигадуємо різні махінації. Цікаво, що літак який використовував герой книги Ікар для передачі контрабанди – це фактично передвісник ери дронів. В 2022 році я був на фантазмагоричній зустрічі контрабандистів і військових, де порушники закону ділилися своїм корисним досвідом з армійцями як дрони можуть обходити радари...

**Сміх – один з небагатьох інструментів
культури для опору**

В романі «Карбід» багато сміху і він є терапевтичним... Гумор це взагалі один зі стовпів української ідентичності. Якщо не маєте почуття чорного гумору – можна вмерти. Українська література, між іншим, починалась з «Енеїди» Котляревського, з висміювання імперського.

Зараз крім вибуху культури в Україні, ми переживаємо вибух гумору. Після слів Дмитра Медведєва про плани вдарити по Україні ядерною зброєю, українці вигадали Щекавицю. Так називається старовинний пагорб в Києві, куди українці вирішили йти на оргію, аби отримати задоволення поки не прийшов кінець світу. Тому вже на наступний день можна було побачити молодь у футболках з надписом «Я буду перший на Щекавиці».

Отже сміх залишається одним з небагатьох інструментів культури опору – щоб не здатися, не збожеволіти від реальності.

Нова книга «Війна з тильного боку»

Під час свого європейського туру в Нідерландах, Німеччині, Ліхтенштейні та Австрії, Андрій Любка виступав разом з письменницею і режисеркою Іриною Цілик, презентуючи книгу «Війна з тильного боку».

Ця збірка есеїстики видана в 2024 році у чернівецькому видавництві Meridian Czernowitz – про війну з тильного боку, про поїздки на фронт, волонтерство і щоденні виклики цивільного життя. Багата на деталі, цікаві розповіді й описи реальних пригод, ця книга створює панорамну картину життя в Україні під час війни.

Як завжди, на всіх закордонних виступах збиралися кошти на авто для ЗСУ. Після повномасштабного вторгнення Андрій Любка неочікувано для себе став волонтером і завдяки його зусиллям вже придбано понад 320 джипів та пікапів для української армії, і ця робота продовжується.

Біографія

Андрій Любка – письменник, перекладач, есеїст. Автор десяти книжок, перекладених багатьма мовами світу. Перекладач з хорватської, сербської і польської мов.

А. Любка з перекладачами Д. Павлешен і Д.Клічком

Народився 3 грудня 1987 року в Ризі, Латвія. Виріс у місті Виноградів Закарпатської області. Закінчив Мукачівський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою, Ужгородський національний університет (бакалавр з української філології), Варшавський університет (магістр з балканських студій).

Одна з його книг “У пошуках варварів: подорож до країв, де починаються й не закінчуються Балкани” в 2019 році стала фіналістом конкурсу Книга Року ВВС. Серед перекладів Андрія Любки з хорватської – поетична збірка Марка Погачара “Людина вечереє в капцях свого батька”, романи Міленка Єрговича “Батько”, Дубравки Угрешич “Музей безумовної капітуляції” і Слободана Шнайдера “Мідна доба”.

Андрій Любка – член Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка, член Українського центру міжнародного PEN-клубу.

Сьогодні письменник очолює Інститут Центральноєвропейської Стратегії (ICES). Ця українська громадська організація заснована в Ужгороді в 2019 році втілює проекти у сфері освіти, аналітики, розвитку медіа, місцевого самоврядування, транскордонної співпраці, адвокації реформ та діє за принципом «фабрики думок». Місія Інституту – концептуалізація та адвокатура нової стратегії України в Центральній Європі задля консолідації цього геополітичного регіону та інтеграції України до трансатлантичної спільноти.

У 2023 році прізвище Андрія Любки ввійшло до списку “100 лідерів України” за версією Української Правди. Письменник нагороджений відзнакою Aspen Institute Kyiv «За приклад ціннісно-орієнтованого лідерства», медалями Головнокомандувача ЗСУ та Міністра Оборони України. Живе в Ужгороді, одружений, має двох доньок – чотирирічну Уляну і однорічну Ярину.

Ксенія Мелешко

ОСОБЛИВИЙ ВЕЧІР З ГАННОЮ ОСАДКО

Магія слів і малюнків – це про Ганну Осадко, українську письменницю і ілюстраторку, яка завітала в Український дім Української громади міста Загреб 14 грудня 2024 року на творчу зустріч з українцями Загреба.

Неймовірно талановита художниця, яка створює оригінальні ілюстрації з пластиліну та скла, працює в різноманітних техніках графіки, валяє із вовни, створює магічні ляльки-мотанки, пише сучасні казки, редагує, перекладає і досліджує книжковий ринок у тернопільському видавництві «Навчальна книга – Богдан» приїхала до Загреба на резиденцію, писати ще одну чудову книгу.

На вечорі в Українському домі пані Ганна розповіла як вчилася жити заново після важких трьох років випробовування війною і сімейною долею... Це була щира оповідь, від крику душі до усвідомлення втрати і прийняття болю, до спогадів і вдячності за любов... Це був особливий вечір, не схожий на інші літературні

зустрічі... Говорили про війну, про любов і смерть, фатальну долю і про літературу...

Після загибелі на фронті чоловіка Олександра, Ганна опублікувала збірку його оповідань та новел під назвою «Жити не можна померти». Незважаючи на драматичну назву цієї книги, вона складається з оптимістичних творів, адже її автор був людиною веселою і, до речі, мав позивний «Танго», бо любив танцювати танго разом зі своєю дружиною...

Ганна Осадко розповіла і про книгу «Дубочок з війни» - це зворушлива і глибока оповідь про смерть, в якій багато любові. Це не просто історія про війну, але й про силу роду та любові. Про те як знайти потрібні слова для дітей, що варто жити далі, попри найважчі випробовування. «Лише сила продовжувати має значення», - так колись написала донька Ганни своїй мамі... І ці слова письменниця передає нам.

До Українського дому під час зустрічі з Ганною Осадко завітав пан Томіца Байсич, поет, прозаїк, перекладач, редактор, учасник численних літературних фестивалів, в тому числі і в Україні, голова хорватського P.E.N. Centar, який приймає на резиденцію українських письменників і вболіває за Україну.

Модератор вечора – Дарія Павлешен, голова Літературної і культурно-просвітньої секції Українського дому в Загребі, завідувача Кафедри української мови і літератури Загребського університету.

Ганна Осадко проілюструвала понад 70 художніх книг, написала та видала шість збірок поезії та малої прози, а також 15 дитячих книг.

Ксенія Мелешко

У СПЛІТІ ВІДБУЛОСЯ ЯСКРАВЕ СВЯТКУВАННЯ «РІЗДВА В УКРАЇНІ»

Страви викликали захоплення не тільки в українців, а й у хорватських друзів, які вперше відкрили для себе багатство української кухні.

Різдвяна атмосфера наповнилася мелодіями українських колядок, що лунали протягом усього вечора. Музична програма стала чудовим фоном для дружнього спілкування та веселощів.

Особливий настрій створили конкурси: найкращий різдвяний образ – учасники дивували креативністю та колоритом костюмів, демонструючи українські традиції в сучасному стилі; найкраще виконання різдвяної пісні – діти та дорослі захопили публіку чарівними голосами та щирістю виконання улюблених колядок.

Програма включала інтерактивні ігри, веселі забави та сюрпризи, які подарували гостям безліч позитивних емоцій. Особливо раділи найменші учасники заходу, для яких підготували окремі розваги. Захід став не лише розвагою, а й чудовою можливістю для культурного обміну. Українці та хорвати ділилися традиціями, знаходили спільні теми та разом створювали теплу атмосферу дружби і взаєморозуміння. Подія залишила в серцях учасників теплі спогади про українське Різдво, наповнене смаками, піснями та щирістю.

Організатори висловили подяку всім, хто долучився до святкування, і наголосили, що такі заходи сприяють збереженню національної культури, зміцненню дружніх зв'язків та інтеграції громад.

Дякуємо ресторану «Маринад» і активним членам товариства: Вікторії Кузьмінін та Вікторії Балан за чудову організацію свята.

Автор тексту: Тетяна Павлюк

Фото: Вікторія Кузьміна

У СПЛІТІ ВІДБУЛАСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОГО ПОСІБНИКА З ВИВЧЕННЯ ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛЯРІВ

У Спліті 30 грудня 2024 року в міській бібліотеці Марка Марулича відбулася урочиста презентація нового посібника з вивчення хорватської мови для школярів. Захід, організований Товариством «ЦВІТ» за підтримки Міністерства науки та освіти Республіки Хорватія, зібрав численних гостей, серед яких були українські родини, вчителі, місцеві жителі та представники освітніх установ.

Новий посібник був спеціально розроблений для українських дітей, які нещодавно прибули до Хорватії, щоб допомогти їм легко та з інтересом освоїти основи хорватської мови. Автори підкреслили, що навчальні матеріали створені з урахуванням вікових особливостей учнів і спрямовані на швидку адаптацію до нового мовного та культурного середовища. «Цей посібник - не просто збірник уроків, а справжній провідник у нову культуру та мову, який допоможе дітям відчувати себе впевненіше в новому середовищі», - зазначила одна з авторів під час презентації. Під час заходу учасники мали можли-

вість ознайомитися зі структурою та змістом посібника, поставити запитання авторам і розробникам, а також побачити, як інтерактивні методики та цікаві завдання роблять навчання більш захопливим. Гості заходу відзначили, що книга стане важливим інструментом для подолання мовного бар'єру та інтеграції українських дітей у хорватську систему освіти. «Ми прагнемо підтримати дітей у цей непростий період адаптації та допомогти їм не тільки вивчити мову, а й відчувати себе частиною місцевої громади», - підкреслила голова Товариства «ЦВІТ».

Захід завершився дружнім спілкуванням за чаєм та солодощами, під час якого учасники обмінювалися враженнями та досвідом. Організатори подякували всім, хто долучився до цієї події, і наголосили на важливості подальших ініціатив для підтримки українських дітей та їхніх родин. Товариство «ЦВІТ» планує і надалі організовувати подібні заходи, спрямовані на освітню та культурну інтеграцію дітей, і запрошує всіх бажаючих долучатися до наступних подій.

Автор тексту: Тетяна Павлюк
Фото: Split photo agency

СВЯТО ДЛЯ ДІТЕЙ У СПЛІТІ

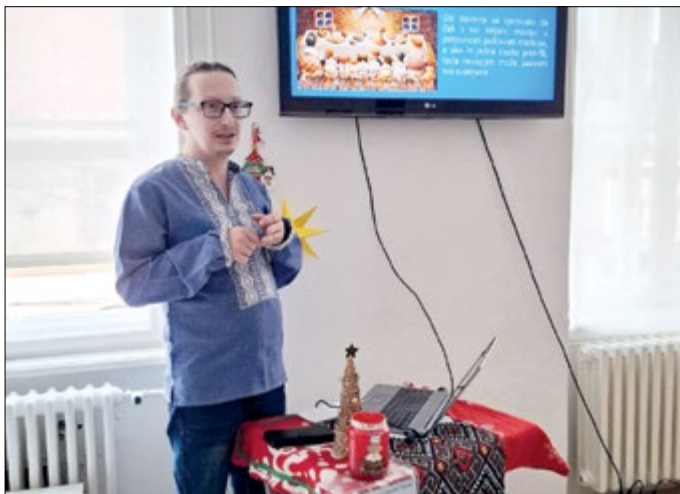
23 грудня 2024 року Товариство української культури «СВІТ», під керівництвом голови секції образотворчого мистецтва для дітей Євгенії Бахтігареєвої та секретарки товариства Вікторії Балан, організувало незабутнє свято Святого Миколая для дітей.

Захід виявився справжньою феєрією радості та тепла. Діти були в захваті від веселих конкурсів, запальних танців і дзвінких пісень. Усі маленькі гості отримали подарунки та солодощі, які додали ще більше радості до святкового настрою.

Ми пишаємося тим, що наше товариство так згуртовано працює задля розвитку й підтримки дітей. Особлива подяка всім батькам і волонтерам, які долучилися до створення цієї чарівної атмосфери. Гуртки, які діють на базі основної школи Кман, є яскравим прикладом того, як спільні зусилля можуть виховувати творчих, талановитих та щасливих дітей. Дякуємо всім за участь і чекаємо на нові зустрічі у дружньому колі нашої громади!

Тетяна Павлюк

РІЗДВЯНА КАЗКА В ОСІЄКУ

22 грудня 2024 року в Осієку, у приміщенні Денного центру для переселених осіб з України, відбулося святкове дійство під назвою «Різдвяна казка». Організатором заходу було Українське культурно-просвітне товариство імені Лесі Українки м. Осієк, яке невпинно працює вже більше 15 років над збереженням української ідентичності й культури за межами Батьківщини.

Ця подія об'єднала українську громаду в магічній атмосфері різдвяних традицій. Учасники й гості мали нагоду зануритися в багатство національної спадщини, яку презентував учитель української мови та літератури Давор Лагудза. Його презентація охоплювала цікаві деталі про українські різдвяні символи, такі як дідух – символ врожаю й достатку, та різдвяна зірка, яку несли під час колядування, символізуючи Вифлеємську зірку.

Окрему увагу приділили традиції 12 пісних страв, що символізують апостолів та обрядам колядування, які несуть в собі посилення на духовність і єднання. Завдяки цій презентації гості відкрили для себе не лише традиційні атрибути свята, але й їх глибокий зміст.

Особливий акцент заходу зробили на знайомстві з родинними традиціями Лесі Українки. Перегляд фільму про святкування Різдва в її родині викликав у присутніх щирі емоції та відчуття гордості за багатовікову спадщину нашого народу. У фільмі розповідалося про те, як у сім'ї Косачів шанували різдвяні обряди, зокрема приготування святкових страв, співання колядок і розповідання історій, що єднують родину. Глядачі змогли відчувати теплоту й душевність цих традицій, що залишаються актуальними й сьогодні.

Діти, як завжди, стали справжніми зірками вечора. Під керівництвом Людмили Коновалової і Оксани Мартинюк вони виконали українські колядки, майстерно зіграли на блок-флейті та сопілці, а також порадували гостей новорічним танцем. Молоде покоління показало, як гармонійно поєднуються традиція й творчість.

Святкова частина завершилася традиційною трапезою. Усі гості зібралися за святковим столом, смакуючи 12 страв Святого вечора, серед яких були вареники з картоплею та капустою, кутя, узвар, голубці, пиріжки з капустою та інші смаколики. Особливу подяку висловили членам товариства, які вклали душу в приготування цих страв, адже вони не лише нагодували громаду, а й відтворили смак і запах рідного дому. Це стало куль-

мінацією вечора, наповненого душевним теплом, співом давніх народних колядок та розмовами про цінність української пісенної спадщини.

Окрему подяку організатори висловили пані Тетяні Кочневій, представниці української національної меншини Вуковарсько-сріємської області, за її підтримку та щирі слова. У своєму зверненні пані Тетяна підкреслила важливість таких подій для збереження української культури. Додала, що ці свята об'єднують нас, нагадуючи про нашу багату спадщину та надихаючи на те, щоб передати її наступним поколінням. Її теплі слова стали символом підтримки й спільності, які українська громада так цінує.

Свято «Різдвяна казка» стало яскравим прикладом того, як українці за кордоном зберігають і передають свої традиції. Воно об'єднало громаду, подарувавши кожному часточку домашнього затишку й національної гордості. Ці моменти доводять, що навіть далеко від рідної землі українські традиції живуть і надихають.

Дякуємо всім, хто долучився до створення цього незабутнього вечора. Разом ми продовжуємо плекати культурну спадщину, яка є невід'ємною частиною нашого життя й ідентичності.

Давор Лагудза

U SLAVONSKOM BRODU DJECA KOLJADUVALA I OVE GODINE

U subotu, 28. prosinca 2024. godine članovi Dječjeg zbora župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavanskom Brodu, njihovi roditelji i voditelj župe o. Aleksandar Hmilj obišli su nekoliko ukrajinskih obitelji i tako donijeli božićnu radost koju na poseban način samo djeca mogu pobuditi kod starijih osoba. Dolaskom pred vrata doma, domaćine su pozdravili tradicionalnom božićnom koljadam „Dobryj večer tobi, pane hospodarju“. Kada su ušli u dom gospodara otpjevali su još nekoliko koljada i odrecitali prigodne recitacije koje su pripremili.

Koljade su ustvari ukrajinske narodne pjesme koje se pjevaju u božićno vrijeme. Ukrajinci koljade ne pjevaju samo u crkvi, nego i po kućama. Tradicionalno se obilaze kuće te se pred ulazom pjeva nekoliko pjesama nakon kojih domaćini pozivaju pjevače u kuću te ih zauzvrat daruju malim darovima ili novcem. Način pjevanja koljada razlikuje se od regije

do regije u samoj Ukrajini pa tako i u Hrvatskoj. Ukrajinci u našim krajevima pjevaju koljade na različite načine, onako kako su ih naučili njihovi preci, bake i djedovi, koji su prije više od 125 godina preselili u ove krajeve i sa sobom ponijeli i donijeli svoju vjeru, jezik, kulturu i tradiciju a među Ukrajincima i veoma popularne božićne pjesme, koljade.

Treba istaknuti da većina djece koja su koljaduvala dolazi iz obitelji raseljenih iz Ukrajine zbog brutalne ruske agresije i da su svoj spokoj i prijatelje zajedno sa roditeljima a mnogi i bakama i djedovima pronašli u Slavanskom Brodu.

Cjelokupni program je osmislila i uvježbala voditeljica dječjeg zbora Anna Vyshkvarko također prognanica zajedno sa majkom i sinom koji je također sudjelovao u ovom lijepom programu kojim se nastavlja drevna ukrajinska tradicija obilaska domova i koljadanja.

Nikola Zastrižni

DOBROTVORNI MALONOGOMETNI TURNIR „KOLONIJA“ U SLAVONSKOM BRODU

U športskoj dvorani „Kolonija“ od 2. do 6. siječnja 2025. godine, 14. put zaredom održan je Dobrotvorni malonogometni turnir „Kolonija 2025.“. Organizator ove dugogodišnje sportsko-humanitarne manifestacije je Udruga „MNK Kolonija – Sv. Dominik Savio“ Slavonski Brod.

U malom nogometu ove je godine sudjelovalo više od 1000 igrača u više od 110 prijavljenih ekipa. Majke bolesne djece ŽNK „Marsonia“ i ŽNK „Podvinje“ su odigrale utakmicu „mama“ i time uvele novinu u turnir koji će ostati upamćen po sjajnoj atmosferi, borbenim utakmicama i plemenitom duhu sudionika. Turnir svake godine okuplja brojne zaljubljenike

u nogomet, donio je pregršt uzbuđenja, a titulu pobjednika odnijela je ekipa „Crna Kata“ Elegance fasade.

U nedjelju, 5. siječnja 2025. održan je i kulturno-umjetnički program u kojemu su nastupili KUD „Tamburica“, KUD „Podvinje“ i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ Slavonski Brod koje se uspješno predstavilo mnogo-brojnoj publici svojom folklornom sekcijom mladeži koja je izvela nekoliko atraktivnih koreografija za što su bili nagrađeni burnim pljeskom. Kulturno-umjetnički program je bio zahvala svim sudionicima, pokroviteljima, sponzorima i cijelom timu volontera koji podupiru ovaj turnir. Prikupljena financijska sredstva namijenjena su Odjelu pedijatrije Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ u Slavonskom Brodu za kupnju analizatora klorida 926S i prijenosnog ultrazvuka. U ime bolnice, svim sudionicima se zahvalio dr. Martin Martinović, a predsjednik udruge Anto Ivanković zahvalio je svim sponzorima i uručio priznanje Pikado klubu „Shark“ i Pikado savezu Brodsko-posavske županije koji su donirali sav prihod od kotizacija dvodnevno pikado natjecanja.

Ovogodišnje izdanje Dobrotvorni malonogometni turnir „Kolonija“ još je jednom dokazalo zašto se smatra jednim od najomiljenijih događaja u regiji. Organizatori zahvaljuju svim sudionicima, navijačima i donatorima koji su podržali ovu humanitarnu manifestaciju, uz najavu da su već počele pripreme za sljedeći turnir.

Nikola Zastržni

ADVENT U PETROVCIMA: BLAGDAN JEDINSTVA I TRADICIJE

Dana 23. prosinca 2024. godine u Petrovcima je održano nezaboravno adventsko slavlje pod sloganom „Da se Isus porodi, u blaženi čas“. Organizatori događaja bili su Općina Bogdanovci i Vijeće mjesnog odbora Petrovci, koji su ujedinili zajednicu kako bi zajedno proveli ovu posebnu predbožićnu večer.

U svečanom programu Adventa u Petrovcima sudjelovala su brojna kulturno-umjetnička društva: KUD „Joakim Hardi“ Petrovci, Društvo „Rusnak“ Petrovci, KUD „Joakim Govlja“ Mikluševci i UKPD „Ivan Franko“ Vukovar.

Tople emocije izazvao je nastup muškog seksteta iz UKPD „Ivan Franko“ Vukovar koji je očarao goste izvedbom tradici-

onalnih hrvatskih i ukrajinskih koleda. Njihovo pjevanje predstavljalo je vrhunac večeri, podsjetivši na duboke duhovne veze ovih dvaju naroda.

Unatoč obilnim snježnim padalinama, na Adventu se okupilo više od stotinu mještana. Gosti su imali priliku uživati ne samo u božićnom ugođaju, već i u tradicionalnim jelima koja su pripremali lokalni Ukrajinci zajedno s drugim mještanima Petrovaca. Posebna poslastica večeri bile su fritule koje su razveselile i djecu i odrasle.

Među počasnim gostima bili su: načelnik Općine Bogdanovci Marko Barun, zamjenik načelnika Općine Bogdanovci iz redova nacionalnih manjina Jaroslav Medeši, predsjednica VMO Petrovci Ahnetka Ivan, član Savjeta za nacionalne manjine RH Zvonko Kostelnik, predsjednica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Općine Bogdanovci Sanja Biljna te župnik o. Vladimir Sedlak. Svojim prisustvom dokazali su važnost ovakvih aktivnosti za jačanje lokalne zajednice.

Advent u Petrovcima postao je živopisan primjer zajedništva: lokalni Ukrajinci, kao i uvijek, radovali su se zajedno sa svojim sumještanima, pokazujući snagu tradicije, međusobnog poštovanja i suživota. Ova večer ostat će u srcima Petrovčana kao topla uspomena na zajedništvo i zajedničku pripremu za Božić.

Davor Lagudza

„BOŽIĆ U SRAČINCU“

Ukrajinsku kulturu i božićne pjesme predstavili članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana

Druga žena „Preslica“ iz Sračinca 14. prosinca 2024. godine organizirala je u Domu kulture cjelodnevnu manifestaciju pod nazivom „Božić u Sračincu“.

Za sudjelovanje na manifestaciji bila su pozvana sva kulturna društva iz Lipovljana da svojim nastupima uveličaju program.

Osim KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, pozivu su se odazvali mješoviti pjevački zbor „Lira“, Češka beseda i Matica slovačka iz Lipovljana.

Program je otvorila češka pjevačka skupina „Lepeze“ izvođenjem božićnih pjesama na češkom jeziku, a potom se njihova plesna skupina predstavila češkim plesovima. Nakon nastupa Čeha, svojim se nastupom predstavio mješoviti pjevački zbor „Lira“ pjevanjem božićnih pjesama na slovač-

kom jeziku, a nakon njih pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani otpjevala je tri ukrajinske božićne pjesme – koljade i to „Dobryj večir tobi, pane gospodarju“, „Oj, pidemo pane brate“ i „V Veflejemi radistj stala“. Nakon izvođenja ukrajinskih božićnih pjesama, plesna skupina „Karpata“ je otplesala atraktivne ukrajinske plesove „Hopak“ i „Kozáčok“ kojima je posebno oduševila prisutne posjetitelje.

Mješoviti pjevački zbor „Lira“ je otpjevao tri božićne pjesme na hrvatskom jeziku, a na kraju su izašli na scenu svi pjevači te otpjevali po jednu strofu božićne pjesme „Tiha noć“ na hrvatskom, slovačkom, češkom i ukrajinskom jeziku.

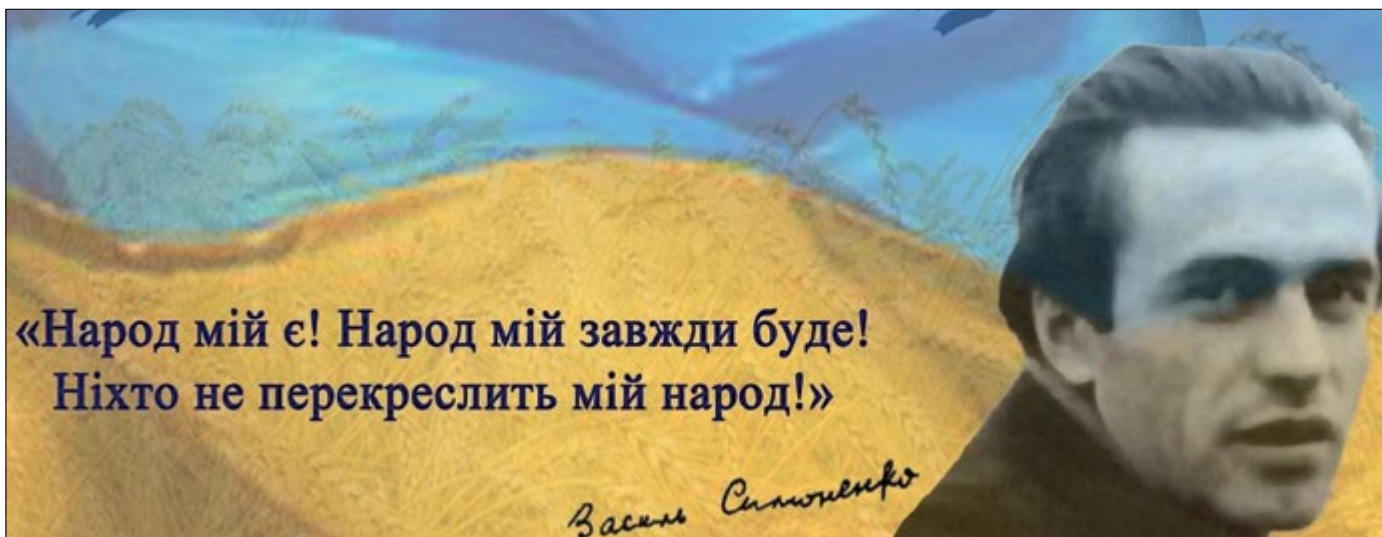
U znak zahvale i priznanja za ovako različit i kvalitetan nastup, domaćin je dodijelio izvođačima prigodne poklone i zahvalnice te pozvao na domjenak.

Ivan Semenjuk

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО: «Я – УКРАЇНЕЦЬ! ОЦЕ І ВСЯ МОЯ АВТОБІОГРАФІЯ!»

«З глибин народного життя вийшла поезія Василя Симоненка. З мужності народу, з горя його і його звитяжної боротьби виспівалась вона. Звідси той дух непоборний, яким вона пройнята, звідси та розпашіла пристрасть, яка буяє в ній. Вітер часу не остудив Симоненкових поезій, вогнем душі жаріють вони й сьогодні, як і тоді, коли вперше так жагучо й неповторно вибухнули в нашому красному письменстві...»

Олесь Гончар

8 січня Василю Андрійовичу Симоненку виповнилося 60. Він був голосом української душі, що, попри всі утиски, лунав за свободу, правду і людську гідність, надихаючи покоління на боротьбу за власну ідентичність. Навряд чи можна знайти серед біографій поетів-шестидесятників долю більш яскраву та більш трагічну, ніж доля Василя Симоненка. За 28 років життя зроблено було багато і мало водночас. Багато, зважаючи на ту самотність і багату спадщину, яку отримала Україна від Василя Симоненка; мало, зважаючи на те, скільки він міг би ще зробити, якби не смерть, яка застала його в розквіті сил та творчої енергії.

Народився Василь Симоненко у селі Біївці Лубенського району на Полтавщині у бідній селянській родині. Тут малий Василько вчився розуміти добро і зло, поважати людину праці. Виховувався без батька. Дитинство і юність припали на воєнні та післявоєнні роки. Ще у школі Василь почав складати вірші, і школярі називали його гучним словом „поет”. Після закінчення сільської середньої школи (із золотою медаллю) у 1952-1957 навчався на факультеті журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка, брав участь у літературній студії імені Василя Чумака (СІЧ).

Симоненко почав писати, навчаючись в університеті. З 1957 року він був співробітником газет „Молодь Черкащини”, „Черкаська правда” де він очолив відділ пропаганди. Пізніше став кореспондентом „Робітничої газети” у Черкаській області. Саме в цей період він зустрів свою майбутню дружину Людмилу, з якою у них народився син Олесь.

Як журналіст, у своїх статтях показував хиби партійно-бюрократичного апарату, через що зазнавав система-

тичного цькування з боку офіційних владних структур.

Василь Симоненко брав активну участь у роботі Клубу творчої молоді, члени якого боролися за українську культуру, відстоювали права людини та виступали проти радянської деспотії, багато їздив по Україні, залучався до літературних вечорів та диспутів, виступав на творчих вечорах... Учасниками цього мистецького утворення також були Алла Горська, Ліна Костенко, Іван Драч, Іван Світличний, Василь Стус, Микола Вінграновський, Євген Сверстюк та інші. А ще Симоненко займався пошуками місць масових поховань жертв сталінських репресій.

Василь з дружиною Людмилою та сином Олесем, 1959 рік

То було покликання серця, внутрішня потреба і вираз болю за народ, над яким було вчинено нелюдську, звірячу наругу. У той час за участю Василя Симоненка було складено і надіслано до Київської міської ради Меморандум з вимогою оприлюднити місцезнаходження масових поховань і перетворити їх на національні місця скорботи та пам'яті.

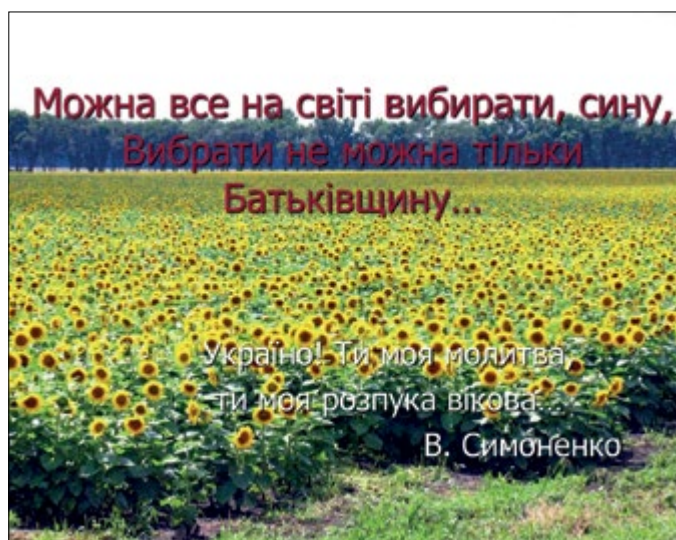
Василь Симоненко, один з представників руху шістдесятників, став символом боротьби за права людини та національну свідомість. Його творчість пронизана темами любові до Батьківщини, захисту людської гідності та викриття несправедливої тоталітарної системи. Симоненка дуже часто називають "поетом без каменю за душею". Такий псевдонім він отримав за свої почуття до рідного краю. Поет любив Україну як власну матір. Тому більшість його творів побудовані на основі громадянської та патріотичної лірики.

Перша збірка поезій „Тиша і грім” з'явилася у 1962 році й одразу стала подією у літературно-мистецькому житті України.

Його вірші були позбавлені надмірної патетики, але проникнуті глибокою любов'ю до Батьківщини. Такі твори, як „Задивляюсь у твої зіниці”, „Український лев”, „Лебеді материнства”, стали класикою української літератури та надихали покоління українців боротися за свободу і незалежність. Поезії Симоненка залишаються актуальними й сьогодні, в умовах сучасних викликів для України.

Точкою останнього відліку для Василя Симоненка була подія, що сталася влітку 1962 року на залізничному вокзалі в Черкасах. Між буфетницею тамтешнього ресторану і Симоненком випадково спалахнула щонайбанальніша суперечка: за кільканадцять хвилин до обідньої перерви самоправна господиня відмовилась продати Василеві пачку цигарок. Той, звичайно, обурився. На шум-гам нагодилися двоє чергових міліціонерів і, ясна річ, зажадали в Симоненка документи. Не передбачаючи нічого, Симоненко пред'явив редакційне посвідчення. А далі... Далі були побої в районному відділу міліції. Побої особливо жорстокі, біль яких невгамовно мучив Симоненка до самої смерті. Трохи більше як через рік після цього - 14 грудня 1963 року - він помирає. Та смерть Василя Симоненка, як і загибель Александрова у Слов'янську, Гонгадзе в Києві, стала початком болісного переосмислення мільйонами українців ставлення до державної системи, приреченої впасти під вагою скоєних проти власного народу злочинів.

Василь Симоненко став однією з центральних постатей руху шістдесятників. Його поезії, які часто поширювалися в самвидаві, стали символом боротьби за права людини та національну самосвідомість українців у радянські часи. Він викривав радянську деспотію, закликав до пробудження національної гідності, звертав увагу на страждання українського народу в умовах радянської політики. Симоненка називали літератур-

ним бунтарем: він не терпів несправедливості, прагнув не тільки свободи, але й визнати Україну самобутньою державою.

Після смерті поета видано такі збірки: „Земне тяжіння” (1964) (висунута на здобуття премії ім. Т. Шевченка за 1965), „Поезії” (1966), „Лебеді материнства” (1981), „Поезії” (1985), казки „Цар Плаксіє та Лоскотон” (1963), „Подорож у країну Навпаки” (1964), збірка новел „Вино з троянд” (1965), „Півні на рушниках” (1992).

Василію Симоненку присвячено численні пам'ятники в різних містах України, зокрема в Києві, Черкасах, Полтаві. Його ім'ям названо вулиці, бібліотеки та школи в Україні. В Черкасах та рідному селі поета функціонують музеї. Національний банк України випустив пам'ятну монету на його честь у 2008 році, а в 2015 році до 80-річчя від дня народження Симоненка була випущена ювілейна поштова марка. Іменем поета названо

п'ять премій: Літературна премія «Берег надії» імені Василя Симоненка (1986-2013), Літературна премія імені Василя Симоненка НСПУ (1987-2010), Всеукраїнська літературна премія імені Василя Симоненка (2012), Лубенська районна літературно-мистецька премія імені Василя Симоненка (2000), Журналістська премія імені Василя Симоненка (2012).

Підготувала Тетяна Рамач

Ти знаєш, що ти - людина.

Ти знаєш, що ти - людина.
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя - єдина,
Мука твоя - єдина,
Очі твої - одні.
Більше тебе не буде.
Завтра на цій землі
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди -
Добрі, ласкаві й злі.
Сьогодні усе для тебе -
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба -
Гляди ж не проспи!
Бо ти на землі - людина,
І хочеш того чи ні -
Усмішка твоя - єдина,
Мука твоя - єдина,
Очі твої - одні.

Україні

Коли крізь розпач випнуться надії
І загудуть на вітрі степовім,
Я тоді твоїм ім'ям радію
І сумую іменем твоїм.

Коли грозує далеч неокрая
У передгрози дикім і німім,
Я твоїм ім'ям благословляю,
Проклинаю іменем твоїм.

Коли мечами злоба небо крає
І крушить твою вроду вікову,
Я тоді з твоїм ім'ям вмираю
І в твоєму імені живу!

Задивляюсь у твої зіниці

Задивляюсь у твої зіниці
Голубі й тривожні, ніби рань.
Крешуть з них червоні блискавиці
Революцій, бунтів і повстань.

Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе дивуватися повік...

Одійдіте, недруги лукаві!
Друзі, зачекайте на путі!
Маю я святе синівське право
З матір'ю побуть на самоті.

Рідко, нене, згадують про тебе,
Дні занадто куці та малі,
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх до біса на землі.

Бачиш, з ними щогодини б'юся,
Чуєш - битви споконвічний грук!
Як же я без друзів обійдуся,
Без лобів їх, без очей і рук?

Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...
Гримотить над світом люта битва
За твоє життя, твої права.

Ради тебе перли в душу сію,
Ради тебе мислю і творю...
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю!

Хай палають хмари бурякові,
Хай сичать образи - все одно
Я проллюся крапелькою крові
На твоє священне знамено.

Де зараз ви, кати мого народу?

Де зараз ви, кати мого народу?

Де велич ваша, сила ваша де?

На ясні зорі і на тихі води

Вже чорна ваша злоба не впаде.

Народ росте, і множитья, і діє

Без ваших нагаїв і палаша.

Під сонцем вічності древніє й молодіє

Його жорстока й лагідна душа.

Народ мій є! Народ мій завжди буде!

Ніхто не перекреслить мій народ!

Пощезнуть всі перевертні й прибудути,

І орди завойовників-заброд!

Ви, байстрюки катів осатанілих,

Не забувайте, виродки, ніде:

Народ мій є! В його гарячих жилах

Козацька кров пульсує і гуде!

Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок

Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок,

Є тисячі ланів, але один лиш мій.

І що мені робить, коли малий зажинок

Судилося почать на ниві нерясній?

Чи викинути серп і йти байдикувати,

Чи долю проклясти за лютий недорід

І до сусід пристать наймитувати

За пару постолів і шкварку на обід?

Коли б я міг забути убоге рідне поле,

За шмат ції землі мені б усе дали...

До того ж і стерня ніколи ніг не коле

Тим, хто взува холуйські постолі.

Та мушу я йти на рідне поле босим,

І мучити себе й ледачого серпа,

І падати з утоми на покоси,

І спать, обнявши власного снопа.

Бо нива це - моя! Тут я почну зажинок,

Бо кращий урожай не жде мене ніде,

Бо тисяча доріг, мільйон вузьких стежинок

Мене на ниву батьківську веде...

Лебеді материнства

V. SMOTRA PJEVAČKIH ZBOROVA U SLAVONSKOM BRODU